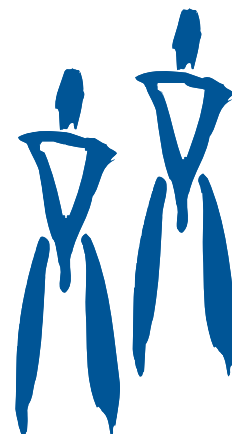

PROPA NYT

Prostatacancer Patientforeningen

Juni 2008

Nr. 2 - 2008

Hvordan bliver den behandlingspakke, der er på vej til prostatakræft-patienter?

PROPA havde ministerbesøg på sit årsmøde, som refereres her i bladet. Se Jakob Axel Nielsens tale og læs også bestyrelsens beretning om det forløbne arbejdsår samt dens plan for 2008-2009. Blandt andet iværksættes en stor informationskampagne om få dage. Kan du holde tæt? Ellers er ProAct måske noget for dig. Internettet kan vise vej, hvis du vil have oplysninger om alternativ behandling. Indholdsfortegnelsen på side 2 fortæller mere om det aktuelle læsestof i dette blad.

Indhold	Side
Oplysningskampagne - Nu sker det!	3
Årsmødet og generalforsamlingen i Aalborg den 29. marts 2008	4
Bestyrelsens beretning for perioden april 2007 – april 2008	7
Ministeren for Sundhed og Forebyggelse var gæst og taler på PROPAs årsmøde	12
PROPA-arbejdsplan 2008-2009	16
Behandling af urininkontinens med ProAct balloner	16
Projekt: Livtag med Kræft	18
Medlemmers interesse for HIFU-behandling	19
Tegn et gavebrev og hjælp prostatacancerramte de næste 10 år	20
Komplementær og alternativ behandling på Internettet	20
Efterlysning af patienter, der har fået bortopereret prostata	22
Frimurerordenen støtter kampen mod prostatacancer	22
Prostatacancer Patientforeningens adresser	23
Kort mødeoversigt	23
Mødekalender	23
Bestyrelsesmedlemmer og suppleanter	26
Lokalbestyrelser og grupper	26
Udvalg	27
PROPAs regioner Medlemsantal/årets tilgang	28

PROPA NYT

udgives af
**Prostatacancer
Patientforeningen**
ISSN: 1604-1828

**Adresseændringer, eventuel udmeldelse
eller afmelding af PROPA NYT bedes
meddelt Bente og Jørgen Petersen
Jernbane Allé 34, 3060 Espergærde
tlf. 49 13 57 07, fax 49 13 57 06
e-mail: medlemskartotek@propa.dk**

Redaktion:

Ole Mortensen (ansv. red.), Strandparksvej 6,
2665 Vallensbæk Strand, tlf. 43 73 13 16
e-mail: strandparksvej6@webspeed.dk

Carsten Lewinsky, Hestehavevej 1,
4772 Langebæk, tlf. 55 38 00 09
e-mail: lewinskys@mail.dk

Peter Lindknud, Havetoften 27,
2630 Taastrup, tlf. 43 99 83 28
e-mail: plinfo@post8.tele.dk

Næste blad udkommer september 2008

Stof til september-bladet bedes sendt til Ole
Mortensen senest den 14. juli 2008

På www.propa.dk kan du se tidligere numre
af PROPA NYT og af Nyhedsbrevet (det
tidligere navn)

Forsidefoto: Jørgen Jørgensen Fotografi ©
og årsmødefotos: Poul Dal

Tryk: Øko-Tryk, Skjern

Oplag 3.000

Redaktionelle retningslinier

Redaktionen forsøger efter bedste evne at finde frem til stof, der har en bred interesse for PROPAs medlemmer og interessenter. Redaktionen påtager sig ikke ansvar for de i artiklerne foreslåede behandlinger m.m.

Redaktionen forbeholder sig ret til at udelade eller udskyde indsendte indlæg eller foreslå ændringer til disse, ligesom redaktionen i visse tilfælde påfører bemærkninger til artiklerne.

Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte indlæg – og evt. foretage hensigtsmæssige redaktionelle ændringer – bl.a. af hensyn til ensartethed i opsætning, valg af sprogbrug m.m.

Væsentlige ændringer vil dog altid ske i samråd med artiklens forfatter inden optagelse i PROPA NYT.

Oplysningskampagne - Nu sker det!

Af Poul Erik Pyndt, formand for PROPA

Jeg ved godt, at jeg har talt og skrevet om det før. Men nu sker det. I ugerne 23 og 24 primo juni vil alle de store landsdækkende aviser og en række regionale dagblade bringe opsigtsvækkende store annoncer om prostatakræft.

Tidspunktet for kampagnens opstart er valgt således, at kampagnen vil blive en væsentlig del af aktiviteterne omkring "Men's Health Week", som gennemføres i uge 24. På den måde håber vi at kunne få mere opmærksomhed omkring kampagnen i medierne.

Der vil blive anvendt 2 forskellige annoncer med de velkendte figurer Manneken Pis og Michelangelo som blikfang. De forsynes tværs over brystet med teksten "Hyppig vandledningstrang kan skyldes prostatakræft", og over den nederste del af benene sættes en orange huskeseddel med de hyppigst forekommende symptomer, som kan skyldes prostatakræft. Endelig er der henvisning til kampagnehjemmesiden www.prostatainfo.dk, hvor man kan få mere information. På denne hjemmeside vil de sponsorer, som ønsker det, blive anført.

En del af kampagnen kan PROPA selv finansiere, men det er også nødvendigt med økonomiske tilskud til kampagnen fra en række eksterne sponsorer. Vi har derfor medio marts igangsat en ret omfattende fundraising-indsats over for virksomheder, fonde og enkeltpersoner. Vi håber, at det vil lykkes for os at skaffe op mod 1 million kr. inden kampagnens start.

Det er bestyrelsens ambition, at kampagnen skal fortsætte hen over efteråret, men omfang og der-

med gennemslagskraft afhænger af, hvor mange midler vi kan tilvejebringe til formålet. Der lægges virkelig en stor indsats for dagen i dette projekt af frivillige i foreningens ledelse og projektgruppe, og vi håber, at det vil inspirere medlemmer med gode kontakter til at engagere sig i fundraising. Kontakt din lokale formand eller mig, hvis du vil hjælpe os.

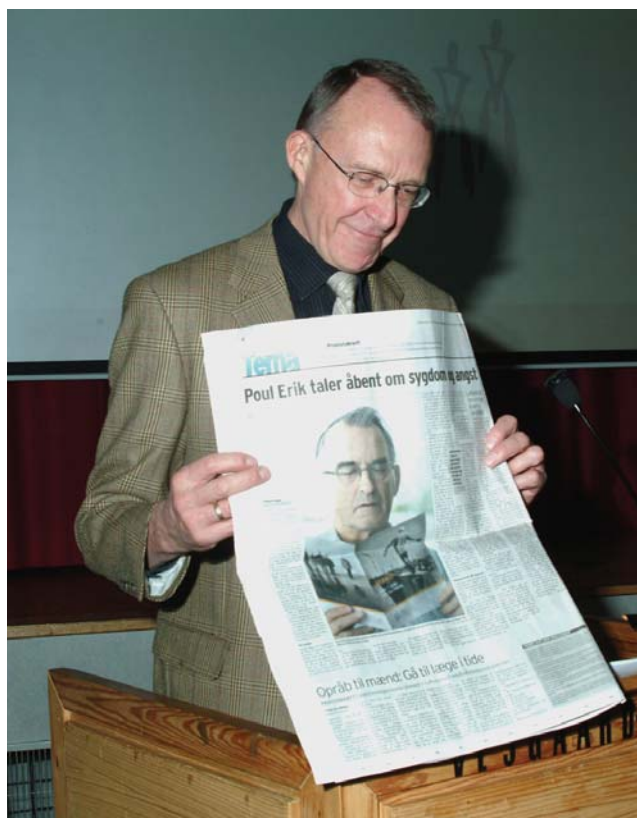
Man kan også hjælpe os ved at indbetale penge på PROPAs konto i Nordea 2268- 5498710362. I år kan der indbetales op til 14.000 kr. med fradrag på selvangivelsen. Gavebeløb over 500 kr. giver fuldt fradrag, det kræves blot, at du ved indbetalingen oplyser dit CPR nummer, så indbetallet vi beløbet, der derefter er fratrasket, når du i 2009 modtager din årsopgørelse fra Skat. Du kan i stedet vælge at oprette et gavebrev, hvor man forpligter sig til over mindst 10 år at indbetale et aftalt beløb. Dette beløb må højst være på 15% af din personlige indkomst med tillæg af positiv kapitalindkomst. Her i dette nummer af PROPANYT – på side 20 – er der en lille artikel om gavebrevsordningen. Alle bidrag modtages med tak. Vi har hårdt brug for pengene.

I forbindelse med kampagnens opstart er det vigtigt, at vi kan skabe interesse i medierne for vores sag. Dette vil Kræftens Bekæmpelse hjælpe os med. Mulighederne for at det kan lykkes afhænger dog af, i hvilken udstrækning vi kan få personer med prostatakræft til at stå frem i medierne og fortælle om deres sygdom, og hvordan man lever med den. Vi har brug for personer fra alle dele af landet. Også her kan I som medlemmer hjælpe os. Henvend dig derfor til din lokale formand, hvis du vil hjælpe os på denne måde.

Årsmødet og generalforsamlingen i Aalborg den 29. marts 2008

De ca. 150 deltagere blev budt velkommen af PROPAs formand Poul Erik Pyndt. Det var 8. gang foreningen holdt generalforsamling efter stiftelsen i år 2000, og det var første gang mødet blev afholdt i Aalborg. Siden starten har det været således, at årsmøderne afholdes rundt i landet, så alle medlemmer får en mulighed for at opleve et årsmøde i deres nærområde. Også i år var der deltagere fra hele landet.

Formanden glædede sig over, at årsmødet havde fået stor lokal omtale. Nordjyske Stiftstidende havde dagen før gjort prostatakræft til emne for sin Temaside. Blandt andet var der i avisen bragt et stort interview med regionsformanden Poul Erik Christensen, der også havde givet et interview til TV Nord.

Herefter begyndte den ordinære generalforsamling med dagsorden ifølge vedtægterne.

Freddy Mogensen blev valgt til dirigent og konstaterede, at der var 106 stemmeberettigede medlemmer til stede.

Formanden fremlagde bestyrelsens beretning, der er gengivet andetsteds her i bladet. Bestyrelsens beretning blev efterfulgt af lokalberetninger fra de 6 PROPA-regioner. Beretningerne blev efterfulgt af en række bemærkninger og spørgsmål fra deltagerne i salen.

Efter debatten blev beretningen sat til afstemning, hvor den blev godkendt uden modstemmer.

Derefter fremlagde kassereren Erik Laulund det af revisor godkendte årsregnskab for 2007. Med indtægter på 1.344.415 kr. og udgifter på 917.284 kr. var der et overskud på 427.131 kr. Hele overskuddet blev overført til Forsknings- og informationspuljen, der herefter andrager 701.951 kr. til brug bl.a. til den kampagne, der iværksættes i juni måned 2008. Regnskabet blev godkendt énstemmigt.

Det var i øvrigt sidste gang Erik Laulund fremlagde regnskab, idet han fratrådte som kasserer, men er villig til at fortsætte i bestyrelsen som repræsentant for Hovedstadsregionen.

Dirigenten konstaterede, at der ikke var indkommet forslag til dagsordenens punkt 4.

Bestyrelsen indstillede, at det årlige kontingent blev forhøjet med 25 kr. med virkning fra 2009. Satserne vil således blive 175 kr. for ordinære medlemmer og interesse-medlemmer. For pårørende-medlemmer 125 kr. Disse satser blev vedtaget af generalforsamlingen.

Næste punkt var valg af statsautoriseret eller registreret revisor. Bestyrelsen indstillede registreret revisor Steen Elm, Roskilde. Som baggrund for indstillingen blev det oplyst, at arbejdet med bogføring og regnskabsudarbejdelse nu var blevet så omfangsrigt, at det måtte udføres professionelt, således at den valgte kasserer fremover skal gennemgå og anviser de fremsendte bilag, der derefter bliver videregivet til udbetaling og bogføring. Det vil være praktisk til denne opgave at vælge et firma, der tillige kan varetage revisionen, blandt andet således at man med kort varsel kan få de nødvendige revisorattestationer, når foreningen i årets løb skal anvende dem ved ansøgning om økonomiske tilskud f. eks. fra Tips- og Lottopuljerne. Bestyrelsen havde indhentet flere tilbud og blandt disse foretrak Steen Elms revisionskontor. Det blev understreget, at vi havde haft et fortrinligt samarbejde med statsautoriseret revisor Steen Møbjerg Christensen, Deloitte, Esbjerg.

Dan Pedersen, Skørping, gav udtryk for bekymring over, at samme firma skal bogføre og udarbejde regnskab. Hertil anførte Erik Laulund, at det havde store fordele at samle opgaverne, og at den foreslåede revisor naturligvis er omfattet af en forsikringsordning. Forslaget blev herefter vedtaget med 1 stemme imod, 2 undlod at stemme, mens resten af forsamlingen stemte for forslaget.

Forsamlingen skulle herefter vælge 7 – 9 medlemmer til bestyrelsen samt 5 – 9 suppleanter. I henhold til vedtægterne vælges bestyrelsesmedlemmer og suppleanter regionsvist, således at bestyrelsens geografiske spredning bliver sikret. Følgende blev valgt:

Hovedstadsregionen inkl. Bornholm

Harald Høst-Madsen, Lyngby

Erik Laulund, Farum

Som suppleant: Ib Carlsson, Birkerød

Sjælland i øvrigt

Poul Erik Pyndt, Roskilde

K. B. Madsen, Roskilde

Som suppleant: Johnnie A. Pedersen, Kirke Såby

Fyn

Erling Bott, Kerteminde

Som suppleant: Per Jensen, Svendborg

Nordjylland

Poul Erik Christensen, Brovst

Som suppleant: Viggo Nielsen, Hirtshals

Midtjylland

Freddy Mogensen, Lystrup

Som suppleant: Benny Christiansen, Hinnerup

Syddjylland

Niels Bjerrum, Varde

Som suppleant: Poul Nøhr, Børkop

Pårørende-medlemmer

Lisbeth Witting Dal, Rungsted

Som suppleant: Inge Lise Walhovd, Lystrup

Under det afsluttende punkt "Eventuelt" ønskede dirigenten at hylde PROPAs eneste æresmedlem, Ole Mortensen, der var blevet udnævnt den 12. september 2007. Region Midtjylland havde fået fremstillet en PROPA-sløjfe i guld til ham. Desværre kunne Ole ikke være til stede på generalforsamlingen, men ville få sløjfen overrakt på førstkommande bestyrelsesmøde.

Carsten Lewinsky, der har været medlem af bestyrelsen siden 2003, havde ønsket at udtræde af denne. Poul Erik Pyndt takkede Carsten for et stort engagement. Han havde sine meningers mod og har ydet en indsats på mange områder. Det var blevet aftalt, at Carsten Lewinsky fremover bliver tilknyttet bestyrelsen til løsning af særlige opgaver. Først og fremmest som formand for Medicinudvalget og bestyrer af PROPAs hjemmeside samt som medredaktør af PROPA NYT og medlem af Kræftens Bekæmpelses hovedbestyrelse.

Poul Erik Pyndt takkede også Erik Laulund for hans varetagelse af kassererjobbet, hvor han med sikker hånd havde holdt rede på foreningens økonomi. Erik var blevet genvalgt som repræsentant for Hovedstadsregionen og ville således fortsætte sit arbejde i bestyrelsen.

Generalforsamlingen blev herefter afsluttet med en tak til den kompetente dirigent Freddy Mogensen.

Efter generalforsamlingen konstituerede bestyrelsen sig således:

Formand: Poul Erik Pyndt

Næstformand: Poul Erik Christensen

Kasserer: Harald Høst-Madsen

Sekretær: Lisbeth Witting Dal

Bestyrelsen tilknyttede to personer (uden stemmeret) til varetagelse af særlige opgaver:

Carsten Lewinsky og

Ole Mortensen

En udførlig liste med navne og adresser findes på de sidste sider her i bladet.

Efter selve generalforsamlingen kunne deltagerne gå ind til en velfortjent frokostbuffet, der var arrangeret nydeligt af Vejgaard Hallens personale. Som sædvanligt var der livlig snak på kryds og tværs ved frokostbordene.

Konsulent og idémaker Sussi Maack fik derefter ordet med sit inspirerende indlæg om mænds evner til at dele erfaringer med andre og engagere sig i frivillig selvhjælp.

Næste punkt i dagens program var indlægget fra Ministeren for Sundhed og Forebyggelse Jakob Axel Nielsen og den efterfølgende debat. Udførligt referat af indlæg og debat findes særskilt her i bladet på side 12.

Efter en kort pause holdt overlæge, dr.med. Knud Venborg Pedersen, Århus Universitetshospital Skejby, et blændende indlæg om prostatakræft og sygdommens behandling i Danmark.

Selv om det var dagens sidste foredrag, fik foredragsholderen forsamlingen op på mærkerne, og der var efterfølgende livlig spørgelyst, indtil PROPAs formand kl. 16.00 afsluttede dagen. Som sædvanlig havde det været en god oplevelse at deltage i et årsmøde.

Det kan allerede nu oplyses, at næste årsmøde afholdes lørdag den 21. marts 2009 kl. 09.30 – 16.00 i det store auditorium på Universitetshospitalet i Herlev. Sæt kryds i din kalender.

PROPAs nyvalgte bestyrelse

Fra venstre til højre: Freddy Mogensen, Poul Erik Pyndt, Niels Bjerrum, Lisbeth Witting Dal, Erling Bott, Poul Erik Christensen, Harald Høst-Madsen, K.B. Madsen, Erik Laulund

Bestyrelsens beretning for perioden april 2007 – april 2008

*aflagt på generalforsamlingen den 29. marts 2008
af PROPAs formand Poul Erik Pyndt*

Bestyrelsens beretning vil blive aflagt på den måde, at jeg redegør for PROPAs arbejde med de mere generelle og tværgående opgaver, medens formændene for regionerne kort vil fortælle om lokale aktiviteter.

Bestyrelsen har vedtaget en "Mission" og en "Vision", som danner grundlag for vore årlige arbejdsplaner. For det arbejdsår, som slutter nu, så den således ud:

- Sikre en bedre og ensartet behandling af patienter med prostatakræft
- Udvide foreningens medieberedskab og deltagelse i medierne (patientcases)
- Forberede og gennemføre en informationskampagne om prostatakræft overfor befolkningen

- Styrke foreningens økonomiske grundlag
- Forbedre eksisterende informationsværktøjer
- Styrke deltagelse i det internationale arbejde
- Øge kendskabet til PROPA
- Udvide medlemstallet og det lokale informationsarbejde

Jeg vil nu kort redegøre for de opnåede resultater i forhold til arbejdsplanen og fortælle om vore planer for det kommende år.

Behandling af prostatakræft

Jeg mener, at jeg uden at overdrive kan sige, at 2007 var året, hvor behandlingen af prostatakræft kom mere i fokus end tidligere. Måske ikke nok, vil mange sikkert mene, men jeg synes ikke, det har været så ringe endda. Opmærksomheden blev skabt på grundlag af spørgsmål om kvalitet og ventetider.

Jeg har sagt det tidligere, men vil gerne gentage: Uanset hvor i landet man bor, skal man tilbydes den samme kvalitetsmæssige behandling af prostatakræft.

Ugeskrift for Læger er lægernes seriøse faglige tidsskrift, hvor læger, der arbejder i praksis eller på hospitalerne, får information om bl.a. nye behandlinger og behandlingsresultater. Dette tidsskrift havde i maj 2007 et temanummer om sygdomme i prostata, herunder kræft, hvilket var meget positivt for kendskabet til vor sygdom. Til trods for vor tilfredshed med et sådant temanummer måtte vi desværre reagere negativt på en af artiklerne.

På Holstebro Centralsygehus har man siden 2004 foretaget den radikale operation for prostatakræft. I en artikel blev det oplyst, at operationerne på de første 100 patienter var sket uden at forsøge nervesparende operation, som gennemføres alle andre steder. Patienterne var ikke blevet informeret tilstrækkeligt om dette forhold.

PROPA rejste sagen i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse, og den landede på DR-TV om aftenen den 14. juni 2007.

Det var stærk medicin, både for PROPA og Holstebro Centralsygehus, men også for den forholdsvist nyoprettede Region Midtjylland. Debatten var hård.

Region Midtjylland klagede til DR over unfair behandling af overlæge Graversen i TV-interviewet, og formanden for regionen, Bent Hansen, sendte PROPA en 3-siders redegørelse om sagen. Bent Hansen – og dermed Regionen - anerkender PROPAs initiativ og ønske om dialog, men kritiserer os for at gå til medierne med sagen. Han afviser, at der er et kvalitetsproblem, og at man kan sammenligne patientgruppen med patientgrupper og operationerne på andre hospitaler. Erkender derimod svigt i informationen til patienterne, og er glad for, at Sundhedsstyrelsen går ind i sagen.

Vi har også efterfølgende modtaget redegørelser fra læger, som angiver, at kun maksimalt 5 patienter var kandidater til en nervesparende operation. PROPA har valgt ikke at fortsætte diskussionen om tal. Vi kender ikke fakta i tilstrækkeligt omfang. Og så har vi den opfattelse, at uanset om det er 5 eller 25 patienter, det er gået ud over, så er det ikke tilfredsstillende. Det ville være unaturligt, hvis en patientforening ikke reagerede i en sådan sag.

En alvorlig problemstilling blev rejst, og patienterne i Midt- og Vestjylland får nu den nødvendige infor-

mation om behandlingsmulighederne. Så må vi være tilfredse.

Takket være en dygtig indsats fra Kræftens Bekæmpelse er der politisk vedtaget korte ventetider for undersøgelse og behandling af de forskellige kræftsygdomme.

Men de kan ikke overholdes, specielt ikke for patienter med prostatakræft og brystkræft. Derfor er der indgået aftaler om behandling med hospitaler i udlandet. Det har I kunnet læse om i PROPA NYT. Vor forening deltog i drøftelser med Danske Regioner om fastlæggelse af vilkår og rettigheder ved behandling i udlandet.

I marts 2007 offentliggjorde professor Jens Overgaard, Århus Universitetshospital, nogle forskningsresultater, som viste, at lange ventetider medfører en dårligere overlevelse. Det skabte opmærksomhed.

Folketinget har i forlængelse heraf vedtaget, at alle kræftsygdomme skal behandles som en akut sygdom, hvilket medfører endnu kortere ventetider for udredning og behandling. Efter forhandlinger mellem Sundhedsministeriet og Danske Regioner er der aftalt en plan for udarbejdelse, beskrivelse og gennemførelse af nationale standarder for pakkeforløb for de enkelte kræftsygdomme.

Endnu en gang havnede prostatakræft-behandlingen i pølseenden. Det accepterer PROPA, da der trods alt er tale om en hurtig implementering af pakkeforløbene – 1. januar 2009 for prostatakræft.

Gennemførelse af behandlingspakker for prostatakræft er noget, der har stået højt på PROPAs dagsorden i flere år. Vi er derfor meget tilfredse med, at det nu endelig sker.

At der er behov for en særlig indsats for os patienter med prostatakræft er uomtvisteligt, og der har været skrevet om det i medierne.

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet en oversigt over ventetiden på operation for de forskellige kræftformer. Sundhedsstyrelsen har også offentliggjort statistisk materiale over den samlede ventetid fra henvisning til behandling for de enkelte kræftformer i efteråret 2006.

Af materialet fremgår det, at prostatakræft med en samlet intern ventetid på 212 dage ligger håbløst bagud. Arne Rolighed, direktøren for Kræftens Bekæmpelse, har udtalt, at det er "helt grotesk at patienter med prostatakræft skal vente så længe".

Den rette kur har de tilsyneladende fundet i staten New South Wales i Australien – hvor jeg var i februar måned. 88% af prostatakræftpatienterne er i live efter 5 år – i Danmark er det kun 49%. ”Something is wrong in the state of Denmark” siger en dansk læge, der arbejder dernede. Jeg kan i øvrigt oplyse, at i næste måned rejser en delegation af læger med Kræftens Bekæmpelses formand Frede Olesen i spidsen til New South Wales for nærmere at drøfte forholdene derovre, og om de kan indføres her i Danmark.

Som en afsluttende kommentar til PROPAs arbejde med behandlingsspørgsmål vil jeg vise et udvalg af de mange emner vort medicinudvalg har haft fokus på i 2007:

- Strålebehandling med guld-korn eller stent
- Brachyterapi med eksterne stråler
- Hormonbehandling i forbindelse med strålebehandling
- Kliniske forsøg med kemobehandling
- Tilgængelighed for patienter ved kliniske forsøg
- Ny medicin hurtigere ud til sygehusene
- Antal biopsier (fra 6 til 12)
- Radikal operation og fjernelse af lymfeknuder
- Tidspunkt for kemoterapi i behandlingen
- HIFU
- Intermitterende behandling
- Robotoperationer
- Gleason-score
- Hormonbehandling og risiko for hjerte-kar-sygdomme

Endelig vil jeg ikke undlade at gøre opmærksom på den store donation på 37 mill. kr., som Gentofte Hospital har modtaget af erhvervsmanden Holger K. Christiansen. Pengene skal gå til projekter inden for kræftforskningen, herunder i prostatakræft, hvor der er igangsat projekter.

Medieomtale

I bestyrelsen har vi noteret os, at medlemmerne ønsker, at vi skal mere i medierne. Det giver opmærksomhed om vor sygdom, og forventningen er, at så tages vi mere alvorligt hos behandlere og politiske beslutningstagere. Det tror jeg er rigtigt. Vi skal bare evne at gøre det på en sober og kvalificeret måde. Derfor har 6 af bestyrelsens medlemmer tilmeldt sig et professionelt mediekursus, som Kræftens Bekæmpelse gennemfører den 23. april og 8. maj i år.

Men I ved også godt, at det der tæller mediemæssigt, er patienthistorier om fejlbehandling. Jeg vil derfor igen opfordre alle, som mener de har været udsat for

væsentlige fejl – og som er villige til at stå frem - om at kontakte mig eller det lokale bestyrelsesmedlem.

Nogle patienter med prostatakræft vælger at stå frem for at vise, hvordan man behandles. *Søren Nielsen* fra Frederikshavn har på en helt urimelig måde været kastebold i det nordjyske behandlingssystem.

Kello Strange fortalte over 5 sider i Berlingske Søndag i august om, hvordan det er at få prostatakræft og modtage 36 strålebehandlinger langt fra hjemmet.

Endelig kender vi alle den triste historie om *Per Møllehøj Rasmussen*, Nordjylland, som med stor energi førte sin sag om lange ventetider og fejlbehandling gennem de nationale og lokale medier.

Alle disse 3 personer har på hver deres måde bidraget til at sætte øget fokus på behandling af prostatakræft i 2007. Det var en stor hjælp i PROPAs arbejde om at skabe mere oplysning om prostatakræft.

PROPAs informationskampagne

Det talte jeg også om sidste år – og stillede en kampagnestart i 2007 i udsigt. Det er ikke lykkedes for os at leve op til den målsætning. Det er der en række grunde til, som jeg ikke skal komme nærmere ind på.

Men vi lover Jer, at der sker noget i 2008. Jeg vil lige repetere, hvorfor vi vil gennemføre en oplysningskampagne.

I lande, vi normalt sammenligner os med, er prostatakræft meget bedre kendt blandt befolkningen end hos os danskere, og viden om prostatakræft er bemærkelsesværdigt lav i Danmark sammenlignet med Norge og Sverige.

Det er det, der skal gøres noget ved. I første omgang vil vi koncentrere os om at oplyse mænd og deres pårørende om de symptomer, der kan være tegn på prostatakræft. Formålet er at få sygdommen nævnt og få mændene til at gå til læge i tide, således at en eventuel prostatakræft har mulighed for at blive behandlet på et tidligt stadie.

Vi vil i annoncer henvise til en speciel hjemmeside – www.prostatainfo.dk – hvor der er flere oplysninger at hente, lige som der vil være link til vor sædvanlige hjemmeside – www.propa.dk.

Vi har nu i et samarbejde med kommunikationsbureauerne Reputation og Mantra fået udarbejdet et forslag til annoncer i dag-, uge- og fagblade.

Hvis vi skal trænge rimeligt igennem med vore budskaber, kræver det minimum 2 millioner kr. Vi har selv gennem medlemmerne og fra en række tilskud opsparet omkring 1 million kr. Vi arbejder derfor i øjeblikket på at skaffe den sidste million. Det er hårdt arbejde. Er der nogle af Jer, som kender en formuende person eller virksomhed, som kunne tænkes at hjælpe os, må I ikke holde Jer tilbage.

Jeg vil gerne fortælle Jer, at der er flere muligheder for at hjælpe PROPAs økonomisk. Man kan med fuld fradrag ret på selvangivelsen give os 14.000 kr. om året eller man kan med samme fradrag om året oprette et 10-årigt gavebrev, hvor det aftalte beløb overføres til PROPAs. Endelig kan virksomheder overføre større beløb til os med fuld udgiftsføring i regnskabet. PROPAs er godkendt til det hele!

Målsætningen er at starte kampagnen i uge 24 i juni, hvor *Men's Health Week* gennemføres. Herefter skulle der også gerne komme nogle aktiviteter i løbet af efteråret, så vi når bredt ud i befolkningen.

Men's Health Week – altså mændenes sundhedsdag – er et arrangement, der gentages hvert år, men langt fra har den bevågenhed i pressen, den burde have. Måske mangler mændene budskaber. I 2008 skal der i hvert fald ikke mangle ét fra PROPAs: Pas på dig selv Mand! Den brochure har vi udgivet i efteråret, og den vil blive anvendt i de forskellige dele af kampagnen.

Den samlede ambitiøse kampagneplan ser sådan ud:

- Foretagsvirksomhed
- Annoncer i aviser/ugeblade
- Plakater i transportmidler og "outdoor"
- Bedre informationsmateriale om prostatakræft
- Deltagelse i sportsevents
- Udvidet hjemmeside
- Etablering af en telefonisk rådgivningstjeneste
- Afholdelse af en national konference om prostatakræft

Med den eksisterende, frivillige bemanding magter vi ikke at gennemføre det hele. Sportsevents og konference ligger i venteposition, medens de øvrige elementer bearbejdes.

Foreningens økonomiske grundlag

Erik Laulund vil vise Jer regnskabet, så jeg vil begrænse mig til at konstatere, at PROPAs i år fremlægger sit flotteste regnskab nogensinde. Det har glædet os at modtage økonomisk støtte fra medlemmerne samt fra Kræftens Bekæmpelse og Sundhedsministeriets udde-

ling af Tips- og Lottomidler. Vi har fremgang på næsten alle indtægtsområder – og nogle udgiftsområder.

Den samlede indtægtsstigning er på ca. 30%. Det er med til at skabe optimisme og "gå på mod" i bestyrelsen, bl.a. fordi vi så har mulighed for at købe flere ydelser udefra. Med PROPAs kraftige vækst er det nødvendigt. Vi er trods alt alle frivillige og patienter med andre gøremål i tilværelsen.

Forbedrede informationsværktøjer

I april lancerede vi over hele landet en ny, forbedret udgave af vor informationsfilm om prostatakræft til brug for alle nye patienter. Den bliver udleveret gratis, og den er blevet en meget stor succes – vi får megen ros for den. Lanceringen i sig selv skabte opmærksomhed, idet filmen blev vist i alle vore regioner på særlige "premieredage". Jeg vil gerne her bringe en tak til professor Peter Iversen, der har stået for det lægelige indhold i filmen, samt til patienter og pårørende, der har været villige til at fortælle om deres personlige sygdomsoplevelser.

Kræftens Bekæmpelse vil nu lave en tilsvarende film, der omhandler alle kræftformer. Også i denne film medvirker PROPAs-patienter.

Vor "*Medlemsbrochure*" anvendes meget, og 2. oplag udkommer i april. Sidste sommer udgav vi en ny brochure om "*Rejsningsbesvær*". I september kom som nævnt en ny udgave af brochuren "*Pas på dig selv MAND*" på gaden. Denne brochure er en, som I alle burde have liggende på lager og give til familie og venner, samt hvor I kommer - i f.eks. sejlklub, tennisklub eller golfklub. Den fortæller kort og præcist om de symptomer, man skal være opmærksom på - med en opfordring om at gå til lægen. Tag nogle eksemplarer med hjem og bestil flere i vort sekretariat, når I er løbet tør. Det vil være en stor hjælp i vort oplysningsarbejde.

Vi håber, at I finder, at PROPAs NYT, ligesom vin, bliver bedre med årene! Det er i hvert fald redaktionens ambition løbende at gøre bladet bedre og bedre.

I årets løb er der bl.a. bragt en række artikler skrevet af læger, der er førende inden for deres område. Denne type artikler vil i øvrigt få en særlig plads på vor hjemmeside, således at fremtidige nye medlemmer også har let adgang til dem.

For redaktionen gælder det om at kunne bringe et afvekslende og aktuelt stof i en sådan udgave, at der ikke kan sættes en finger på artiklernes lødighed. I enkelte

tilfælde kan det gå ud over læse-letheden. Det betyder også, at redaktionen må afvise artikler, men sådan må det fungere.

Det er et team bestående af Peter Lindknud og Carsten Lewinsky, der sammen med Ole Mortensen (ansvarshavende) står for PROPA NYTs redaktion.

Internationalt samarbejde

PROPA sætter i dag et markant fodaftryk, dér hvor vi går ind i det internationale arbejde. Carsten Lewinsky har i 2007 markeret PROPA i UOMO, som er et samarbejdsorgan mellem alle europæiske lande. I det nordiske samarbejde er vi nok drivkræfterne sammen med den norske forening PROFO.

Kendskabet til PROPA

Det er vigtigt for PROPA at være kendt med henblik på at få flere medlemmer og anerkendelse hos behandlerne. Men det er et øget kendskabet til prostatakræft i befolkningen, som er den vigtigste drivkraft til at opnå resultater og en bedre behandling.

Vi har gennem hele 2007 fortsat foredragsindsatsen i forhold til Rotary-klubberne i hele Danmark. Vi ville gerne udvide indsatsen med f.eks. Lions-klubberne, Odd Fellow-loger og lignende steder. Men tiden og kræfterne rækker ikke altid til det hele.

PROPAs samarbejdsrelationer

PROPA har i dag et bredt netværk af samarbejdspartnere. Vi er i dag anerkendt som en seriøs samarbejdspartner blandt landets førende urologer og onkologer, sygeplejerskerne og deres organisationer. Det er gennem dette samarbejde, at vi er i stand til gennem indlæg på møder overalt i landet at holde Jer orienteret om udviklingen i behandlingen af prostatakræft - samt give Jer mulighed for at få besvaret spørgsmål og danne netværk til støtte for den enkelte.

Vi er i regelmæssig kontakt med Danske Regioner, som driver sygehusene, og har et tæt og udbytterigt samarbejde med Kræftens Bekæmpelse, mediebureauer, fundraisere og lægemiddelvirksomhederne Novartis Health Care, Sanofi-Aventis, Eli Lilly og AstraZeneca, hvoraf sidstnævnte virksomhed sponserede produktion og distribution af DVD-filmen. Det er gennem dette samarbejde, at vi kan fremme kendskabet til prostatakræft, udviklingen i behandlingen af prostatakræft og få økonomisk mulighed for at realisere en række vigtige projekter.

Selvfølgelig har vi et nært samarbejde med Kræftens Bekæmpelse, og her er det Mortens Jakobsen, der er

vor kontaktmand. Vort bestyrelsesmedlem Carsten Lewinsky er indvalgt i Kræftens Bekæmpelses hovedbestyrelse.

En ny samarbejdspartner i 2007 blev Vitae-fonden i Faaborg. Vi har i et samarbejde gennemført et stort oplysningsmøde på Sydfyn med deltagelse af professor Peter Iversen.

Peter Iversen har også hjulpet PROPA i et nyt spændende projekt. Det går ud på at sikre mere viden hos de praktiserende læger om prostatakræft. Vor nye lokale formand i Roskilde, K.B. Madsen, tog i efteråret et friskt initiativ. Sammen med de praktiserende lægers lokalforening fik vor lokalafdeling i Roskilde et interessant program stablet på benene. Efter hårdt arbejde lykkedes det at samle 55 praktiserende læger fra Sjælland, som hørte Peter Iversen folde sig ud på podiet på Roskilde Sygehus. Peter Iversen har tilbudt at deltage i lignende arrangementer andre steder i landet. Det vil vi aktivt forfølge.

Medlemstallet og det lokale beredskab

Også i år kan vi glæde os over en solid medlemsfremgang i PROPA. Vi må med godt 2.250 medlemmer være en af de største patientforeninger tilknyttet Kræftens Bekæmpelse.

Af medlemsoversigten (der bringes på bladets bagside) kan det ses, hvordan det er gået med udviklingen i medlemstallet i de enkelte regioner. Fremgang overalt. Men medlemspotentialer er stort. Med formentlig 3.500 nye tilfælde af prostatakræft i år er der mange kandidater til medlemskab.

Også her kan I som medlemmer hjælpe os. Dels ved at udbrede kendskabet til PROPA og dels ved at kontakte den lokale formand, hvis der mangler medlemsbrochurer på det sygehus I kommer på.

I en forening som PROPA, som fungerer ved hjælp af frivillig arbejdskraft, er det selv sagt afgørende, at der hele tiden kommer nye kræfter til. Vi er alle i større eller mindre grad patienter i en moden alder og holder ikke evigt. Derfor kan jeg ikke kraftigt nok opfordre Jer til at melde Jer på banen. Vi har brug for alle talenter.

I forbindelse med opstart af vor kampagne har vi brug for patienter fra hele landet, som er villige til at stå frem og fortælle om deres sygdom, og hvordan det er at leve med den. Kunne vi få et beredskab på 3 patienter fra hver af de 6 regioner ville vi stå godt med hensyn til at få omtale i de lokale medier. Så meld Jer

venligst til Jeres lokalformand. Og det behøver ikke kun at være "fejlbehandlede" patienter, vi vil også meget gerne have nogle med gode forløb.

2007 har været et hektisk arbejdsår for medicinudvalget, projektgrupper tilknyttet bestyrelsen, vort sekretariat med Kasper Tingkær og bestyrelsen.

Jeg vil gerne afslutningsvis rette en meget stor tak til bestyrelsen, sekretariatet og redaktionen af PROPANYT for et godt samarbejde i 2007. En tak skal også rettes til Bente og Jørgen Petersen for arbejdet med medlemskartotek og bladudsendelse, til Stig Fog, Flemming Ringgren og H.C. Kolbech for stor støtte i arbejdet med forberedelse af en kampagne og fundraising - samt til vore sponsorer. Endelig en stor tak til fotograf Jørgen Jørgensen for professionel hjælp til mange opgaver. Også tak til fotograf Poul Dal, der i

år har påtaget sig fotograferingen af årsmødets hændelser.

Tak til Morten Jakobsen og andre ansatte i Kræftens Bekæmpelse for en stor og kvalificeret hjælp med mange opgaver i årets løb.

Jeg startede med at omtale arbejdsplanen, der var lagt for det nu afsluttede generalforsamlings-år. Planen for det nye år er til debat, når den nyvalgte bestyrelse og en række lokal-repræsentanter mødes til et seminar den 10. og 11. april. Denne plan vil fremgå af PROPANYT.

Et velfungerende lokalt arbejde er afgørende for, at vi kan fastholde og forny vor kontakt til medlemmerne.

Beretningen blev afsluttet med korte redegørelser om de lokale aktiviteter i PROPAs regioner.

Ministeren for Sundhed og Forebyggelse var gæst og taler på PROPAs årsmøde

For første gang i PROPAs korte historie havde foreningen besøg af en sundhedsminister. Det glædede os, at Jakob Axel Nielsen havde givet sig tid til at besøge os, og forsamlingen var spændt på, hvad ministeren havde at fortælle os om sit syn på kræftbehandlingen i Danmark og specielt behandling af prostatakræft. Vi bringer her hans tale.

Først og fremmest vil jeg gerne sige tak for invitationen til at komme og tale på Jeres årsmøde.

Et årsmøde i en patientforening er for mig at se både en lidt trist og en meget glædelig begivenhed. Det er trist, fordi det jo i bund og grund er sygdom, der bringer patienter og pårørende sammen i en forening. Og det er glædeligt, fordi en dag som i dag viser, at både patienter og pårørende - på trods af sygdom - har overskud til at mødes i en forening, hvor man kan udveksle erfaring og støtte hinanden. Og hvor der er plads og overskud til, at man kan diskutere udviklingen på området og blive klogere på vigtige emner som behandling, selvhjælp og politik.

En velfungerende patientforening er på den måde - for mig at se - et sundhedstegn. Det er en vigtig ressource, hvor patienterne kan få hjælp til at formulere deres behov og varetage deres interesser.

Derfor har jeg glædet mig meget til at komme og tale her i dag. Jeg er nemlig blevet bedt om at tale om regeringens kræftpolitik, herunder prostatakræft. Og jeg har meget at tale om. Både hvad angår kræftbehandlingen generelt, og hvad angår spørgsmålet om prostatakræft specifikt.

Lad os starte med det generelle først, nemlig regeringens politik på kræftområdet. Nu er det jo sådan, at jeg er en del af en regering, der har siddet i efterhånden mange år. I de mange år har kræftområdet vedvarende været en af de absolutte mærkesager.

Det er derfor, at der blev udarbejdet en ny kræftplan, nemlig Kræftplan II. Det er derfor, at der år efter år er blevet afsat målrettede midler til indkøb af kræftapparatur, så vi var sikre på, at pengene gik til formålet. Det er derfor, at der er sat penge af til vigtige områder som forskning, eksperimentel behandling, videreuddannelse og bedre organisering af kræftbehandlingen. Og det er derfor, at der blev nedsat en "Task Force vedrørende strålebehandling", da det viste sig, at ikke alle patienter fik det tilbud om strålebehandling inden for fire uger, som de har krav på.

Og det går da også fremad. Når man ser på overlevelsen efter en kræftsygdom, så har den været stigende for alle de store kræftformer under denne regering – også for prostatakræft.

Men det er ikke godt nok. For på trods af de klare anbefalinger i Kræftplan II, på trods af de mange ressourcer, og på trods af de mange gode og vigtige tiltag, så har det med større og større tydelighed vist sig, at kræftområdet har brug for en målrettet indsats for at forbedre patientforløbene. Det er noget, som jeg er sikker på, at mange af Jer prostatapatienter desværre kan nikke genkendende til.

Derfor gik statsministeren i slutningen af sommeren 2007 ud og meddelte, at kræftpatienter skal have akut handling og klar besked, og at der skal udarbejdes pakkeforløb uden unødigt ventetid til alle kræftformer.

Brugen af pakkeforløb som et redskab til at forbedre – og ikke mindst forkorte – kræftpatienters udrednings- og behandlingsforløb var en klar anbefaling allerede i Kræftplan II.

Nogle sygehuse havde taget ideen til sig – vi kender alle eksemplerne fra Vejle – men langt fra alle gjorde brug af de forhåndsbookede forløb, hvor hvert element ligger som perler på en snor.

Der var altså brug for at tage skeen i den anden hånd. Der var brug for, at alle relevante parter så hinanden i øjnene og sagde: "Hurtige og veltilrettelagte patientforløb for kræftpatienter – det er noget, vi sætter alle sejl til for at gennemføre".

I oktober 2007 indgik regeringen aftalen med Danske Regioner om gennemførelse af målsætningen om akut handling og klar besked til kræftpatienter. Denne aftale er på mange måder et kvantespring i den danske kræftbehandling. Og jeg er ikke bleg for at indrømme, at jeg anser gennemførelsen af målsætningerne i denne aftale som en af mine vigtigste og mest spændende opgaver som ny sundhedsminister.

Og det leder mig selvfølgelig tilbage til, hvorfor denne aftale er så vigtig, og hvorfor jeg bruger et ord som kvantespring. For det første så er det en aftale. Det er ikke et projekt. Det er ikke et program med hensigts-erklæringer. Det er ikke en plan med anbefalinger. Det er en aftale, hvor regeringen og regionerne i fællesskab har aftalt at udføre et meget ambitiøst – men også meget konkret – stykke arbejde. For det andet så har vi valgt at lade fagligheden gå før alt andet. Det er landets eksperter, der formulerer de fælles, nationale, kliniske retningslinjer, som pakkeforløbene skal baseres på.

Det er altså ikke politik eller kapacitet, der fastsætter retningslinjerne. Det er landets faglige eksperter, der formulerer det nationale grundlag.

Og det fører mig videre til det tredje springende punkt – den nationale udbredelse. Det er nemlig aftalt, at pakkeforløbene skal have fuld udbredelse – ikke bare i nogle regioner, ikke bare på nogle sygehuse og ikke bare for nogle kræftformer. Nej, der skal udarbejdes pakkeforløb for alle kræftformer, og de skal implementeres i hele landet og for hele forløbet.

Når det så er sagt, så er jeg selvfølgelig ikke blind for, at det er en meget ambitiøs plan, og at vi står overfor en række udfordringer, der skal løses. I den forbindelse vil jeg gerne give forløbspakken for prostatakræft et par ord med på vejen. For jeg kan godt forstå, at man som prostatakræftpatient spørger sig selv, hvorfor prostatakræft hører til blandt kræftformerne i den såkaldte femte bølge. Det er de pakkeforløb, der skal ligge klar i efteråret. Men der er altså ikke tale om, at der først sker noget på prostatakræft-området et eller andet diffust sted ude i fremtiden.

Det er nemlig sådan, at alle kræftformer får udarbejdet OG gennemført pakkeforløb i år. Pakkeforløbet for prostatakræft skal ligge klar første oktober, og herefter har regionerne tre måneder til at implementere pakkeforløbet. Det vil sige inden årets udgang. Og udarbejdelsen af pakkeforløbet for prostatakræft er allerede sat i gang, sådan at alle de relevante eksperter allerede

nu kan gå i gang med det nødvendige arbejde og lære af erfaringerne fra udarbejdelsen af de første pakkeforløb.

Jeg synes bestemt ikke, at der er tale om en nedprioritering af prostatakræft. Tværtimod, så har vi prioriteret alle kræftformer meget højt og sagt, at det nye arbejde med pakkeforløb skal gælde for alle kræftformer – ikke bare de meget aggressive. Den tid, der går fra nu af, og til pakkeforløbet for prostatakræft ligger klart i efteråret, skal selvfølgelig ikke bruges til at trille tommelfingre. Den skal bruges til at afklare de udfordringer, der ligger på prostatakræftområdet.

Nu er jeg jo ikke læge – og det skal alle være glade for – men jeg vil alligevel gerne nævne nogle af de udfordringer, der melder sig på prostatakræftområdet, og som mange af Jer, der er her i dag, sikkert vil kunne nikke genkendende til.

En vigtig udfordring er samarbejdet mellem de forskellige specialer, der er involveret i udredningen og behandlingen af en patient med prostatakræft. Det er netop kernen i selve pakkeforløbstankegangen, at man ved, hvem der tager sig af hvad og hvornår. Der skal derfor være klare retningslinjer for samarbejdet mellem urologer og onkologer. Patienterne må ikke blive kastebolde mellem afdelinger og specialer. Og det betyder, at specialisterne må finde både en arbejdsdeling, men også en samarbejdsform, der gør, at patienterne kan tilbydes udredning og behandling uden unødigt ventetid.

En anden problemstilling er spørgsmålet om samarbejdet mellem de mindre sygehuse, der ofte står for udredningen, og de større sygehuse og onkologiske centre, der står for behandlingen. Og her må jeg igen påpege, at dette samarbejde – eller manglen på samme – mellem sygehuse og afdelinger jo netop er en af de hovedudfordringer, som vi gerne vil løse med udbredelsen af pakkeforløb. For det skal ikke være nogen hemmelighed, at det ofte er i overgangene mellem forskellige afdelinger og sygehuse, at det går galt, og her mistes værdifuld tid.

Sagt på en lidt anden måde, så har det nok desværre været sådan på kræftområdet, at selvom den enkelte læge eller afdeling gjorde det godt – så var forløbet ikke godt nok.

Allerede nu er sygehuse og regioner i gang med at finde gode løsninger på denne centrale udfordring. Og det er min klare overbevisning, at de pakkeforløb, der

skal implementeres i efteråret, kan nyde godt af de løsninger, som man allerede nu er i gang med at afprøve.

En sidste udfordring er den praktiserende læges rolle og samarbejdet mellem den praktiserende læge og det specialiserede sundhedsvæsen, det vil sige speciallæger og sygehuse. En af de centrale udfordringer er her, hvornår der skal rejses begrundet mistanke om kræft. Den næste centrale udfordring er, hvordan man sikrer, at patienterne med mistanke om kræft hurtigst muligt kommer i gang med den relevante udredning, så man kan få be- eller afkræftet mistanken.

Denne problemstilling er ikke mindst relevant for prostatakræft, fordi vi ved fra sammenligninger, at der diagnosticeres langt færre tilfælde i Danmark end i vore nabolande. Her er det klart, at den praktiserende læge spiller en afgørende rolle for at rejse mistanken om kræft og ikke mindst for at sørge for, at patienten hurtigst muligt kommer videre til de relevante undersøgelser.

Derfor spiller den praktiserende læge også en væsentlig rolle i udviklingen af pakkeforløbene på kræftområdet.

Og når man ser på disse udfordringer – både for kræftområdet generelt og for prostatakræft-området specifikt, så handler det jo i høj grad om organisering og logistik. Her synes jeg, at det er interessant, at det ofte er prostatakræft-patienter, der skriver til mig for at gøre opmærksom på spørgsmålet om logistik.

Det kan så dels skyldes, at prostatakræftpatienter oplever dårligt tilrettelagte forløb, men det skyldes også, at prostatakræftpatienter er mænd, der gennem et langt liv i arbejde på en eller anden måde har beskæftiget sig med arbejdsgange og logistik. De finder deres oplevelser med organiseringen af deres udredning og behandling så hoveddrystende, at de sender mig en beskrivelse.

Ofte er beskrivelsen akkompagneret af kommentarer som ”det var aldrig sket på min virksomhed”, eller ”hvis det var sket på min arbejdsplads, så var vedkommende blevet fyret”. I forbindelse med denne tale har jeg da også fået tilsendt et eksempel fra Jeres formand.

Og jeg kan godt forstå Jeres undren, og jeg kan også godt forstå, at det virker hoveddrystende. Men jeg kan bare konstatere, at I har sat fingeren på et ømt punkt, for organisering er virkelig en af dansk kræftbehand-

lings helt store udfordringer. Men jeg mener faktisk, at vi med indførelsen af pakkeforløb og med involveringen af alle regioner og alle faggrupper i processen har fundet en løsning, der kan komme alle kræftpatienter til gode. Og jeg mener også, at vi har fundet en løsning, der kan nedbringe de meget lange udrednings- og behandlingsforløb, som patienter med prostatakræft har oplevet.

Jeg ved, at det er et meget ambitiøst arbejde, vi har sat i gang. Men jeg mener også, at de danske kræftpatienter fortjener, at vi sætter overliggeren meget højt.

Det var alt, hvad jeg ville sige i denne omgang om arbejdet for at skabe kræftbehandling uden unødigt ventetid.

Men der er faktisk stadig et vigtigt punkt tilbage i min tale. Og det er at sige tak. Jeg er nemlig godt klar over, at det sidste års tids megen fokus på ventetiderne til strålebehandling har betydet, at især prostatakræftpatienter - sammen med brystkræftpatienter - har tilhørt den gruppe af kræftpatienter, der er blevet tilbudt strålebehandling i udlandet, når ventetiderne herhjemme er blevet for lange.

Mens ventetiderne til strålebehandling i Danmark faldt igennem hele 2007 for de fleste kræft-former, så steg den for prostatakræft. I efteråret 2007 var den fremad-

rettede ventetid til strålebehandling for prostatakræft således helt oppe på 9 uger i gennemsnit i Danmark. Jeg ved, at de danske strålecentre har gjort en stor indsats for, at så mange som muligt kan modtage behandling inden for den maksimale ventetid herhjemme. Men ikke desto mindre er mange patienter blevet stillet over for valget mellem hurtig behandling i udlandet eller længere ventetid herhjemme.

Derfor vil jeg gerne have lov til at takke – ikke bare PROPA – men også den enkelte patient, der har stået over for valget mellem behandling herhjemme og i udlandet – for den konstruktive tilgang, som ordningen er blevet mødt med.

Jeg kan til gengæld glæde Jer med, at ventetiderne til strålebehandling for prostatakræft i Danmark er faldende. I februar lå den således på gennemsnitligt knap syv uger.

I takt med at der sker den massive planlagte udbygning af strålebehandlingskapaciteten i Danmark, forventer jeg, at alle danske kræftpatienter – også dem med prostatakræft – vil kunne modtage hurtig behandling i Danmark.

Jeg håber, at I nu deler min optimisme omkring forbedringerne af patientforløbene for prostatakræftpatienter i Danmark.

Fra tilhørerne var der derefter en række spørgsmål til ministeren, der beredvilligt svarede på dem. Af pladsmæssige grunde kan vi ikke bringe hele debatten, men vil nøjes med et par uddrag:

Poul Erik Pyndt sagde blandt andet, at vi føler, at prostatakræft er et nedprioriteret område med for lange ventetider på udredning og behandling. Der mangler opmærksomhed omkring vor sygdom.

Ministeren oplyste, at det er landets førende lægelige eksperter, der har bestemt prioriteringen. Det er ikke en politisk beslutning, at prostatakræft bliver placeret i 5. bølge ved indførelse af behandlingspakker.

Erling Bott spurgte, om man ikke fra samfundets side kan gøre noget for at bedre kendskabet til prostatakræft i Danmark. Pyndt tilføjede, at vi hos de praktiserende læger ofte møder en afvisende holdning overfor mere oplysning.

Ministeren mente, at opgaven lå hos patientforeningerne og Kræftens Bekæmpelse. Det oplysende ar-

bejde bør patientforeningerne stå for, men der er intet principielt til hinder for, at eventuelle OBS-TV indlæg laves af Sundhedsstyrelsen. Hvis de praktiserende læger ikke har samme viden som i nabo-landene, er det en opgave for Sundhedsstyrelsen.

Preben Kruse spurgte, om ikke det er bedre med anvendelse af produktionsingeniører i stedet for speciallæger til styring af processerne om pakked løsninger.

Hertil svarede ministeren, at ledelseserfaring er vigtig, men at der skal være faglig indsigt. Hver mandag rejser han rundt i regionerne for at se på sygehusvæsenet. Han bliver mødt med stor forandringsparathed og vilje til forandring. Der er dog en del steder "silotankegang" og problemer med at få gennemført tværfagligt samarbejde. Effektiviseringen i regionerne er væsentlig og skal fastholdes.

PROPA-arbejdsplan 2008-2009

I dagene 10. og 11. april 2008 blev der afholdt et seminar for den nyvalgte PROPA-bestyrelse, deres suppleanter samt repræsentanter for lokalgrupper og udvalg. Gennem intense drøftelser blev der vedtaget en arbejdsplan for det nye arbejdsår, der rækker frem til generalforsamlingen i 2009. Den ambitiøse plan ser således ud, så der er nok at arbejde med:

- Gennemføre en oplysningskampagne om prostatakræft over for befolkningen
- Sikre mere opmærksomhed i medierne om prostatakræft og prostatakræftpatienter
- Øge foreningens indtægter gennem en systematisk indsamling af økonomiske midler fra offentlige og private kilder
- Sikre en effektiv gennemførelse af behandlingspakker for patienter med prostatakræft og nedbringe ventetiderne på udredning og behandling
- Sikre foreningens medlemmer en løbende orientering om udviklingen i behandlingen af prostatakræft
- Forbedre medlemmernes adgang til at søge råd og vejledning om diagnose og behandling
- Arbejde for mere forskning i prostatakræft
- Fortsætte udviklingen af PROPAs hjemmeside og skriftlige publikationer
- Øge kendskabet til PROPA og foreningens arbejde
- Udvide medlemstallet og fortsætte styrkelsen af det lokale informationsarbejde
- Sikre kontinuitet i foreningens ledelse, redaktion og udvalg

Behandling af urininkontinens med ProAct-balloner

Af professor, overlæge, dr. med Jørgen Nordling og overlæge Nis Nørgård, Urologisk afdeling, Københavns Universitetshospital i Herlev.

Urininkontinens efter operation på prostata er heldigvis forholdsvis sjælden, men for dem der oplever det, er det ofte et betydeligt problem i hverdagen - med brug af bleer eller uridom, frygt for lugtgener og så videre.

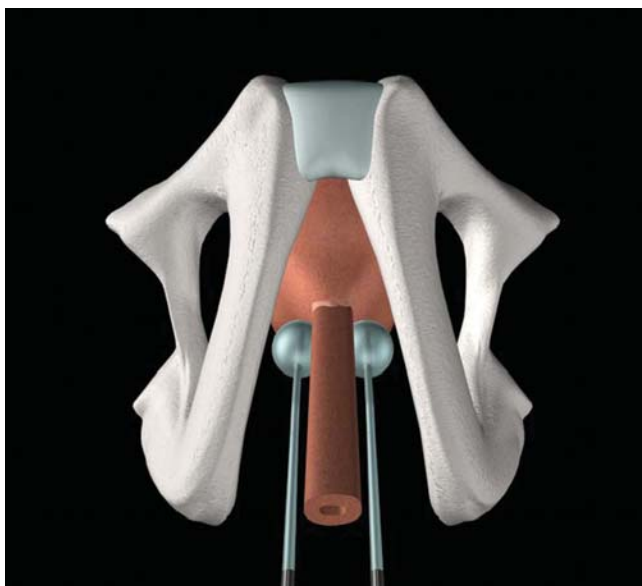
Behandlingsmulighederne er forholdsvis beskeden og består primært i bækkenbundstræning. Hvis der efter 6-12 måneder fortsat består generende stres-

sinkontinens, er behandlingen operativ med indsættelse af en kunstig lukkemuskel (artificiel sphincter).

Der er de senere år fremkommet mindre komplicerede alternativer til den kunstige lukkemuskel som injektion af et silikonelignende materiale i lukkemusklen eller indoperation af en slynge under urinrøret. Den første metode har givet skuffende resultater hos mænd, mens den anden endnu ikke er indført i Danmark.

Vi har i de senere år fået erfaring med indoperation af kontinensballoner (ProAct).

ProAct-balloner anlægges på begge sider af urinrøret som en slags ekstra prostatalapper. Der kommer her ved et tryk på urinrøret, der kan modvirke urinlækage, mens der i de fleste tilfælde ikke sker noget med selve vandladningen.

Selve oplægningen af ballonerne sker gennem en trocar (hult metalrør), der føres ind gennem to små snit i mellemkødet.

Selve placeringen sker dels med røntgen-gennemlysning og dels under ultralydvejledning med ultralydsonden i endetarmen. Det sidste har vi indført her på Herlev Hospital for at sikre en så god beliggenhed som muligt. Der er anlagt kateter i urinrøret under operationen, men det fjernes på operationsstuen. Patienten kan som regel gå hjem samme eftermiddag eller næste morgen.

Ved operationen fyldes der kun 1 ml. på hver ballon, idet risikoen for at ballonen flytter sig ellers er for stor. Dette er sjældent nok til at påvirke graden af inkontinens, men i løbet af 1 måneds tid dannes en bindevævshinde omkring ballonen, der modvirker tendensen til at ballonen flytter sig. Så efter 1 måned kan vi begynde at fylde på ballonerne, som regel 1 ml. ad gangen. Påfyldning sker igennem en lille studs for enden af slangen. Denne ligger under huden på bagsiden af pungen, så påfyldningen foregår nemt i ambulatoriet uden lokal bedøvelse eller andet. Som regel skal

ballonerne indeholde 4-6 ml. hver, før der ses effekt. Ballonerne kan maksimalt indeholde 8 ml. hver.

Mellem 2003 og 2007 har vi på Urologisk afdeling på Herlev Hospital behandlet 62 mænd med ProAct-balloner. Inkontinensen skyldtes kirurgi for prostatakræft hos 38, for godartet prostataforstørrelse hos 21, mens de resterende 3 havde lidt mere specielle lidelser som årsag til inkontinensen. 17 patienter var blevet behandlet med andre metoder for inkontinens tidligere.

Resultater

Det daglige bleforbrug faldt fra i gennemsnit 2,5 bleer i døgnet til i gennemsnit 0,9 bleer. Urintabet i bleerne faldt fra et gennemsnit på 643 gram (spændvidde 20 til 2.800 gram) i døgnet til 209 gram (spændvidde 0-2.350 gram) i døgnet. 49 eller 79% af de 62 patienter var tørre eller havde et fald i urintabet per døgn på mindst 50%.

Subjektivt fandt 26 patienter, at de var helt tørre, mens 15 var tilfredse med resultatet med et bleforbrug på højst 2 bleer i døgnet. 5 var blevet bedre, men syntes ikke selv det var godt nok, 12 var uændrede, og 1 syntes faktisk, at det var blevet værre. Af disse 18 patienter, der ikke var tilfredse med resultatet, fik 13 indopereret en kunstig lukkemuskel med godt resultat hos 12, mens 4 afventer korrigerende operation med ProAct - og 1 desværre ikke kan hjælpes yderligere.

Af komplikationer så vi 5 infektioner ved ballonerne, ballonen havde flyttet sig hos 7, og hos 2 var ballonen punkteret. Fjernelse af en ballon med infektion sker let i ambulatoriet i lokalbedøvelse.

Konklusion

Resultaterne synes vi selv er meget lovende. Indgrebet er lille, og komplikationerne behandles let. En ny ballon kan altid oplægges nogle måneder senere, hvis der har været infektion, eller umiddelbart hvis en ballon er punkteret.

Metoden er ved at blive så populær, at vi er begyndt at få lang ventetid. Operationer ikke mindst for kræft og ikke mindst prostatakræft har prioritet, men vi håber dog, at det bliver bedre, så ventetiden kan komme ned i fremtiden. I øjeblikket planlægges det også, at Århus Universitetshospital i Skejby tager metoden op, så patienterne ikke behøver rejse så langt.

I forbindelse med kommunalreformens indførelse blev rehabiliteringen af personer, der efter deres sygdom havde brug for bl.a. genoptræning, lagt ud til landets kommuner. Nogle steder er det gået langsomt med at komme i gang, men heldigvis har en del kommuner taget fat på opgaven med stor opfindsomhed og energi. I nedenstående artikel beskrives rehabiliteringen af kræfttramte i Gladsaxe Kommune. Vi håber, at artiklen kan give inspiration til andre.

Projekt: Livtag med Kræft

Beskrevet af fysioterapeut Merete C. Wittenkamp, Gladsaxe Kommune.

Gladsaxe Kommune lancerede den 15. januar 2008 projekt "Livtag med Kræft". Projektet henvender sig til borgere over 18 år i Gladsaxe Kommune, som er eller har været ramt af kræft. Projektet ønsker at hjælpe borgere med en kræftsygdom tilbage til et liv med færrest mulige begrænsninger fysisk, psykisk og socialt via et samarbejde mellem borger og det tværfaglige team, som er tilknyttet projektet. Det tværfaglige team består af 1 sygeplejerske/forløbskoordinator, 2 fysioterapeuter, 1 afspændingspædagog/projektmedarbejder samt 1 sygeplejerske med kendskab til kostrådgivning samt 2 psykoterapeuter.

Sygeplejerske og forløbskoordinator Trine Toft Thejls tilbyder individuelle samtaler til kræfttramte borgere, hvor behovet for rehabilitering klarlægges.

Der udarbejdes en handleplan, som kan give borgeren et overblik over rehabiliteringsforløbet. Til samtalerne bliver borgerne præsenteret for de forskellige tilbud i projekt "Livtag med Kræft" som eksempelvis

- Individuelle samtaler og samtalegruppe ledet af psykoterapeuter
- Forløb med fokus på samvær medigestillede, afspænding og foredrag med gæsteundervisere
- Frivillige som støttepersoner
- Varmtvandstræning
- Gå-gruppe/stavgang
- Genoptræning individuelt eller på hold med andre kræfttramte
- Kostrådgivning
- Rådgivning om lymfødeme

Rehabiliteringsforløbet tilpasses ønsker hos den enkelte borger og justeres løbende i samarbejde med forløbskoordinatoren. Alle tilbud er gratis for borgeren, og der er frit valg mellem tilbuddene. Det er således muligt at deltage i flere aktiviteter ad gangen.

Siden starten har projektet haft kontakt til 33 borgere, heraf 1/3 i den erhvervsaktive alder. Aldersfordelingen strækker sig fra 24-91 år, og ca. 1/3 er mænd. Borgerne i projektet har meget forskellige diagnoser – dog er der en overvægt af kvinder med brystkræft.

Motion og fysisk aktivitet er populært i projekt Livtag med Kræft. Flere af de kræfttramte borgere dør med senfølger efter behandling for kræft som f.eks. nedsat kondition og muskelstyrke, ekstrem træthed, indskrænket bevægelighed. Der er mulighed for at blive undersøgt af en fysioterapeut og få tilrettelagt et individuelt træningsforløb. Enkelte træner individuelt med en fysioterapeut, men flere træner på et samlet hold ledet af 2 fysioterapeuter, hvor aktiviteterne varierer fra steptræning og styrkeøvelser til pilates og træning på store bolde. Selvom der er forskelle i deltageres fysiske formåen på et hold, får deltagerne alligevel meget ud af træningen. Deltagerne får ofte en oplevelse af, at de fysisk kan mere end de selv troede. Tærsklen for træthed flyttes måske væsentligt, så deltagerne oplever, at de har mere energi i dagligdagen. Succesoplevelserne fremmer deltageres lyst til f.eks. at genoptage de vanlige cykelture, starte til korsang igen eller genoptage arbejdet – måske på deltid i første

omgang. Pludselig får de et nyt perspektiv på, hvad der er muligt efter et behandlingsforløb for kræft.

Samvær med ligestillede har været efterspurgt hos flere af borgerne tilknyttet projekt "Livtag med Kræft". I 12 uger har en gruppe af kræftramte borgere fulgtes ad på et forløb, hvor der er fokus på samvær, afspænding samt foredrag med gæsteundervisere. Erfaringerne viser, at borgerne har stor glæde af at møde andre, som selv er ramt af kræft. Der bliver flittigt udvekslet erfaringer, og der er stor forståelse og støtte mellem borgerne. Flere borgere giver udtryk for, at det er rart at få mulighed for at tale om sygdomsforløbet i et nyt forum, da familien og omgangskredsen måske ikke længere magter at lytte.

Derudover har deltagerne været glade for arrangementerne med gæsteunderviserne som f.eks. sygehuspræst, læge med kendskab til kræft og psykolog. Der har været en livlig debat og spørgsmål til underviserne. Desuden giver flere deltagere udtryk for, at oplæggene giver stof til eftertanke.

I projektet er der tilknyttet 5 personer som frivillige, der alle har gennemgået en uddannelse i at møde kræftramte borgere. De frivillige har tidligere haft kræft tæt på deres eget liv – enten som patient eller som pårørende. Enkelte af de frivillige fungerer som støtteperson til kræftramte borgere i projekt "Livtag med Kræft". De er for eksempel ledsagere til samtaler på hospitalet eller hos sagsbehandleren i kommunen. De kan også aflægge besøg hos den kræftramte. Andre bidrager med at etablere en café for de kræftramte.

Der kommer løbende nye tiltag i projektet. Eksempelvis starter der gå-/stavgangsgruppe til maj, hvor deltagerne melder sig til fra gang til gang. Turene ledes af en afspændingspædagog og en fysioterapeut, og der er

2 niveauer for gåturene ved Bagsværd Sø. Forhåbentligt vil der være god opbakning til gåturene, da flere af deltagerne i projekt "Livtag med Kræft" fortæller, at de har svært ved at komme af sted på egen hånd. Måske kan den ugentlige gåtur sammen med andre kræftramte inspirere deltagerne til at komme ud at gå flere gange om ugen – måske sammen med andre fra gågruppen?

Projekt "Livtag med Kræft" er støttet med midler fra Sundhedsministeriet, og projektet løber frem til juli 2009. Projektet i Gladsaxe Kommune er 1 ud af 11 kommunale kræftrehabiliteringsprojekter, som har til formål at indsamle viden om behov for rehabilitering hos kræftramte borgere i kommunalt regi.

De foreløbige erfaringer fra Gladsaxe Kommune viser, at deltagerne fra projektet har haft megen glæde af de forskellige tilbud, som de har benyttet. Flere af deltagerne bliver i stand til at vende tilbage til arbejde eller genoptage tidligere fritidsinteresser efter et forløb i projektet. Andre deltagere har skabt nye relationer.

I fremtiden bliver det spændende at se, i hvilket omfang Gladsaxe og andre kommuner kommer til at tilbyde rehabilitering til kræftramte borgere. Andre kommuner, som ikke har fået støtte til et lignende projekt, er så småt begyndt at overveje, hvilke tiltag de bør udbyde – særligt indenfor genoptræningsområdet, hvor opgaven med den almene genoptræning blev flyttet ud til kommunerne i forbindelse med kommunalreformen i 2007.

Hvis du er interesseret i at vide mere om projektet, kan du kontakte forløbskoordinator Trine Toft Thejls hver tirsdag fra kl. 13-16 på telefonnummer 39 57 57 50. Der kan også søges oplysninger om projektet på www.gladsaxe.dk/livtag.

Medlemmers interesse for HIFU-behandling

Sven Erik Landstrøm, der fik HIFU-behandling i Heidelberg og berettede om operationen i PROPANYT nr. 1-2008, har siden da haft en del henvendelser fra medlemmer, der enten selv har været gennem behandlingen eller er interesserede i måske selv at gennemgå den.

Sven Erik har samlet henvendelserne og giver gerne sine erfaringer videre. Når der er opsamlet mere viden om behandlingen, vil vi vende tilbage til emnet. Interesserede kan henvende sig til Sven Erik på e-mail: silo@pc.dk

Tegn et gavebrev og hjælp prostatacancerramte de næste 10 år

Et gavebrev er en enkel ordning, hvor du kan trække hele din støtte til PROPA fra i skat. For PROPA betyder det en værdifuld hjælp til styrkelse af arbejdet med forskning, forebyggende oplysning og patientstøtte.

Et gavebrev er en gensidig aftale mellem dig og PROPA, som betyder at

- Du giver et fast årligt bidrag til PROPAs arbejde i mindst 10 år
- Du fastsætter selv beløbet. Vi har gavebreve fra 200 kr. og op til 15.000 kr. om året
- Du får fradrag i din skatteopgørelse for hele bidraget - også for bidrag under 500 kr.
- Indbetalingen kan enten foretages i rater i løbet af året eller én gang årligt
- Pengene anvendes til PROPAs vedtægtsbestemte formål inden for forskning, patientstøtte og information

Gyldighedsperiode

Gavebrevet skal gælde i mindst 10 år for at være fradragsberettiget. Du kan vælge, om det skal gælde præcist i 10 år frem, eller om det skal gælde uden tidsbegrænsning, hvor du så efter 10 år kan opsiges det med ét års varsel.

Fra 2008 vil alle gaver til PROPA automatisk blive indberettet til SKAT. Vi skal blot have dit CPR nummer, så klarer vi resten.

Opsigelse/ophør

Du kan til enhver tid opsiges gavebrevet. Men hvis du opsiges det inden 10 år, vil SKAT kræve tilbagebetaling af det beløb, som du har sparet i skat som følge

af aftalen. I tilfælde af dødsfald ophører gavebrevet, og der overgår ingen forpligtelser til pårørende

Fradragsregler for gavebreve

Når du tegner et gavebrev til PROPA, har du ret til at trække hele det årlige bidrag fra i skat ifølge Ligningslovens § 12. Ved andre støtteformer er det kun beløb, der overstiger 500 kr. og maksimalt 14.000 kr. i 2008, som er fradragsberettigede.

Ægtefæller

Ægtefæller, der ønsker fradrag i hver deres skatteopgørelse, kan oprette hvert sit gavebrev.

Sådan hjælper dit gavebrev

Gavebrevet har en vigtig betydning for os. Ved at tegne et gavebrev giver du os mulighed for at sikre indtægtsgrundlaget for langsigtede projekter. De fleste forskningsprojekter varer mange år. Vi er derfor nødt til at afsætte penge for at være sikre på, at vi kan føre forskningen til ende. Her er gavebreve vigtige og med til at sikre stabile indtægter.

PROPA er fritaget for at betale skat og afgift af de gaver, vi modtager.

Sådan oprettes et gavebrev:

- Rekvirer et gavebrev - vi hjælper gerne med at udfylde papirerne.
- Ring til sekretariatet på telefon nr. 33 12 27 28 eller send en e-mail til: sekretariat@propa.dk
- Gavebrevet kan også udskrives fra forsiden på www.propa.dk (link i højre side).

Komplementær og alternativ behandling på Internettet

*Af Christine Paludan-Müller, cand. brom., ph.d.,
Kræftens Bekæmpelse*

Den seneste danske undersøgelse viser, at mindst hver tredje kræftpatient i Danmark bruger en eller flere former for alternativ behandling. Samtidig peger mange på, at markedet for alternativ behandling er uoverskueligt, og at de savner viden om, hvad der kan hjælpe undervejs i kræftforløbet, og hvilke behandlingsformer

der eventuelt kan modvirke effekten af den gængse behandling. Kræftens Bekæmpelse har derfor fokus på at opsamle og formidle den viden, som efterhånden er opnået. Det gør vi blandt andet på vores hjemmeside.

Komplementær og alternativ behandling på Kræftens Bekæmpelses hjemmeside

På Kræftens Bekæmpelses hjemmeside www.cancer.dk/alternativ under "alternative behandlingsformer"

findes en mængde viden om alt fra planteøstrogener, antioxidanter og grøn te til akupunktur og healing. Informationen bygger på dokumentation fra videnskabelige artikler, som er publiceret i anerkendte internationale tidsskrifter.

Kosttilskud og naturlægemidler kan påvirke kræftbehandling

Kosttilskud og naturlægemidler kan have indflydelse på, hvordan kræftbehandling virker. Nogle præparater kan forstærke, mens andre kan nedsætte virkningen af behandlingen. Dette kaldes også interaktioner. På www.cancer.dk/alternativ under "før du går i gang" kan man læse om mulige interaktioner i forbindelse med operation, kemoterapi og antihormonbehandling.

I langt de fleste tilfælde bruges alternativ behandling som et supplement til den gængse behandling. Begrebet kaldes derfor også "komplementær og alternativ behandling" eller på engelsk: "Complementary and Alternative Medicine" (CAM).

Uventede sygdomsforløb efter brug af komplementær og alternativ behandling

Kræftens Bekæmpelse samarbejder med det norske institut NAFKAM om et register for exceptionelt gode eller dårlige kræftforløb efter brug af komplementær og alternativ behandling. Formålet med registret er at opsamle viden om de exceptionelle forløb blandt andet for bedre at kunne rådgive kræftpatienter om brugen af komplementær og alternativ behandling. På www.cancer.dk/alternativ under "Nyt om alternativ behandling" kan man læse mere og tilmelde sig registret.

Brug den sunde fornuft på Internettet

Der findes i tusindvis af sider på Internettet om komplementær og alternativ behandling, der i mange tilfælde absolut ikke er pålidelige. Det er derfor vigtigt at bruge sin sunde fornuft. Vær skeptisk over for hjemmesider der:

- Bygger på solstrålehistorier fra tidligere brugere
- Markedsfører og/eller sælger bestemte produkter
- Er skjult markedsføring, hvor producenter af f.eks. kosttilskud står bag
- Kun refererer til forskning, hvor producenten selv står bag

Eksempler på pålidelige hjemmesider om komplementær og alternativ behandling:

Danske sider:

Kræftens Bekæmpelses hjemmeside:
www.cancer.dk/alternativ

- Viden om alternative behandlingsformer, danske forskningsprojekter, kosttilskuds indvirkning på kræftbehandling, gode råd til hvordan du sikrer dig en god alternativ behandler m.m.

Rådgivningscenter Buen: www.buen-aarhus.dk
- Rådgivning og information fokuseret på kræft og komplementær og alternativ behandling.

Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling (ViFAB): www.vifab.dk
- Selvejende institution under Ministeriet for Sund-

hed og Forebyggelse, der giver information om komplementær og alternativ behandling.

Udenlandske sider:

Memorial-Sloan Kettering Cancer Center:
www.mskcc.org.

- Skriv "search about herbs" i søgefunktionen og find en alfabetisk oversigt over praktisk talt alle former for urter, kosttilskud, vitaminer m.m.

National Cancer Institute:
www.cancer.gov/cam/clinicaltrials_pdq.html
- Find kliniske undersøgelser af komplementær og alternativ behandling i relation til kræft, primært i USA. Klik på
http://www.cancer.gov/cam/clinicaltrials_list.html

Efterlysning af patienter, der har fået bortopereret prostata

Sygeplejerske, cand. cur. Charlotte Bjørnes vil gerne spørge en række patienter, hvordan de oplevede kontakten med sundhedspersonalet, da de gennemgik deres pleje- og behandlingsforløb for prostatakræft

Har du fået foretaget radikal fjernelse af prostata ved operation, og har du interesse i at svare på ovennævnte spørgsmål, inviteres du hermed til at deltage i et forskningsprojekt med netop dette fokus. Formålet med projektet er, at sundhedsprofessionelle bliver bedre til at indgå i dialog med og yde information og støtte til mænd med prostatakræft. Ved at deltage i projektet, og dermed fremkomme med dine oplevelser og din viden, kan du bidrage hertil.

Deltagelse i projektet omfatter et interview af ca. 1-2 timers varighed med sygeplejerske og forskerstuderende Charlotte Bjørnes. Du kan deltage uanset, hvor du bor i Danmark og interviewet vil finde sted enten hjemme hos dig selv eller på et sygehus nær din bopæl. Der vil ske en anonymisering af samtalen, så man ikke kan genkende deltagerne i projektet.

Det er en forudsætning for deltagelse, at du har fået foretaget radikal fjernelse af prostata ved operation

(på et dansk sygehus), og at dit indlæggelsesforløb i forbindelse hermed var planlagt til, og kun var, af kortere varighed (5 dage eller derunder) (du kan godt deltage selv om du for eksempel senere blev genindlagt).

I interviewet vil Charlotte Bjørnes spørge til, hvordan du har oplevet kontakten med sundhedspersonalet og, hvordan du har oplevet dialogen med, informationen og støtte fra sundhedspersonalet i hele pleje- og behandlingsforløbet, altså både før, under og efter indlæggelsen, og dermed også i det forløb, hvor du har været i kontakt med et ambulatorium. Forskningsprojektet, der gennemføres som et ph.d.-projekt, er forankret i Urologisk afdeling og Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje på Aalborg Sygehus og i Institut for Samfundsudvikling og Planlægning på Aalborg Universitet.

For yderligere oplysninger, eller ved mulig interesse i deltagelse: kontakt: sygeplejerske, cand.cur., ph.d.-studerende Charlotte Bjørnes, tlf.: 99 32 17 26 eller e-mail: chbj@rn.dk

Der bliver fulgt op på alle henvendelser.

Frimurerordenen støtter kampen mod prostatacancer

PROPAs formand Poul Erik Pyndt modtog sammen med overlæge, professor Peter Iversen, Rigshospitalet, Den Danske Frimurerpris 2008. Professor Iversen modtog 100.000 kr., som fortrinsvist vil blive anvendt til et forskningsprojekt, der skal undersøge, i hvilken udstrækning inflammation og infektion er involveret i prostatacancer-udvikling og -forløb. PROPAs formand modtog 50.000 kr., der vil blive anvendt i den netop iværksatte informationskampagne, hvor mænd informeres om symptomerne på prostatacancer. Overrækelsen fandt sted i Frimurerlogens bygning i København i forbindelse med Frimurerenes forårskoncert den 6. april 2008. Det glædede os naturligvis meget, at netop kampen mod vor sygdom blev støttet i år.

PROPAs formand Poul Erik Pyndt, Forskningsassistent Lisa Gruschy (der mødte på vegne af professor Peter Iversen) samt Ordenens stormester Hans Martin Jepsen, der overrakte den flotte donation samt en smuk buket blomster.

PROPA - Prostatacancer Patientforeningens adresser

PROPAs sekretariat:

PROPA – Prostatacancer Patientforeningen

Vendersgade 22

1363 København K

Telefon 33 12 78 28

(åben ugens 5 første hverdage 12-16)

Fax 33 12 50 78

E-mail: sekretariat@propa.dk

formand@propa.dk

kasserer@propa.dk

sekretariat@propa.dk

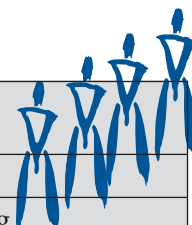
medlemskartotek@propa.dk (adresseændringer)

video@propa.dk (bestilling af videoen Prostatakræft)

**Sekretariatet er lukket i juli måned,
hvor henvendelse bedes rettet til de lokale bestyrelsesmedlemmer**

KORT MØDEOVERSIGT

Hvidovre	11.06.08	Erfaringsudveksling
Holbæk	16.06.08	Prostatakræft. Medicinsk behandling. Erfaringsudveksling
Vejle	19.06.08	Taxotere-behandling m.m.
Varde	25.06.08	Kræftens Bekæmpelse og dens virke og tilbud, Væksthuset og sundhedsfremme i Varde Kommune
Holbæk	18.08.08	Prostatakræft. Smerte og smertebehandling. Erfaringsudveksling
Næstved	02.09.08	Nydiagnosticeret patient. Muligheder og problemer
Aalborg	02.09.08	Kikkertoperation for kræft i prostata
Odense	11.09.08	Erfaringsudveksling
København	15.09.08	Livskvalitet som kræftpatient
Holbæk	15.09.08	Prostatakræft. Massage og lymfedrænage. Erfaringsudveksling
Nykøbing F.	Sept./okt.08	Inkontinens og stomihjælpemidler
Århus	29.09.08	Rigtige mænd træner bækkenbunden

Mødekalender

Hovedstadsregionen

Hvidovre

Patienter og pårørende indbydes til et uformelt formiddagsmøde

Onsdag den 11. juni 2008

kl. 10.30 - 12.30

Emne: Erfaringsudveksling om sygdom og behandling

Sted: Sundhedscentret,

Hvidovrevej 278, Hvidovre

Tilmelding: Senest fredag den 6. juni 2008 til Sundhedscentret, tlf. 36 39 37 37

e-mail: sundhedscentret@hvidovre.dk

København

Patienter og pårørende indbydes til møde

Mandag den 15. september 2008

kl. 19.00 – 21.30

Emne: Civilingeniør Peter Randløv indleder med et inspirerende oplæg ”Livskvalitet som kræftpatient” til en debat om emnet

Sted: Kræftens Bekæmpelse, Strandboulevarden 49, København Ø

Tilmelding: Senest onsdag den 10. september 2008 til Kræftens Bekæmpelse, Lyngby, tlf. 45 93 51 51

*Sjælland i øvrigt***Holbæk**

Kræftrådgivningen i Holbæk og PROPA indbyder prostatakræftpatienter og pårørende til informations- og emnemøde om prostatakræft

Mandag den 16. juni 2008

kl. 19.00 – 21.30

Emne: Prostatakræft. Medicinsk behandling. Erfaringsudveksling

Oplæg: Oplæg ved **Carsten Lewinsky, medicinudvalget i PROPA**

Sted: Kræftrådgivningen, Hassel-vænget 5, Holbæk

Tilmelding: Ikke nødvendig. Ændringer i programmet kan forekomme. Forhør hos kontaktperson

Kontaktperson: Flemming Larsen, medlem af PROPA – tlf. 59 59 56 99, mobil-nr.: 23 48 56 99 og e-mail: kfbogteknik@mail.dk

Holbæk

Kræftrådgivningen i Holbæk og PROPA indbyder prostatakræftpatienter og pårørende til informations- og emnemøde om prostatakræft.

Mandag den 18. august 2008

kl. 19.00 – 21.30

Emne: Prostatakræft. Smerte og smertebehandling. Erfaringsudveksling

Oplæg: Oplæg ved **sygeplejerske Helle Andresen og Mette Laustsen, Smerteklinikken, Holbæk**

Sted: Kræftrådgivningen, Hassel-vænget 5, Holbæk

Tilmelding: Ikke nødvendig. Ændringer i programmet kan forekomme. Forhør hos kontaktperson

Kontaktperson: Flemming Larsen, medlem af PROPA - tlf. 59 59 56 99, mobil-nr.: 23 48 56 99 og e-mail: kfbogteknik@mail.dk

Holbæk

Kræftrådgivningen i Holbæk og PROPA indbyder prostatakræftpatienter og pårørende til informations- og emnemøde om prostatakræft

Mandag den 15. september 2008

kl. 19.00 – 21.30

Emne: Prostatakræft. Massage og lymfedrænage. Erfaringsudveksling

Oplæg: Oplæg ved fysioterapeut og lymfødenterapeut **Jane Buus Johansen**

Sted: Kræftrådgivningen, Hassel-vænget 5, Holbæk

Tilmelding: Ikke nødvendig. Ændringer i programmet kan forekomme. Forhør hos kontaktperson

Kontaktperson: Flemming Larsen, medlem af PROPA - tlf. 59 59 56 99, mobil-nr.: 23 48 56 99 og e-mail: kfbogteknik@mail.dk

*Syddjælland og Lolland Falster***Næstved**

PROPA, Næstved-gruppen, indbyder patienter, pårørende og andre interesserede

Tirsdag den 2. september 2008

klokken 19.00 - 21.30

Emne: ”Nydiagnosticeret patient. Muligheder og problemer. Trædine valg på et ordentligt grundlag”.

Overlæge Anders Bødker, Næstved Sygehus, præsenterer og uddyber de muligheder og valg en mand præsenteres for ved en nyopdaget prostatacancer. I pausen serveres ”lidt, men ganske godt” formedelst 25 kroner pr. person. Efter pausen vises en TV-dokumentar om en banebrydende teknik, hvor trænedehunde snuser sig frem til en prostatacancer, før den kan erkendes ved hjælp af de traditionelle diagnosemetoder, PSA måling og fingerundersøgelse

Sted: Næstved Sygehus, mødelokalet i kælderen, Ringstedgade 61, 4700 Næstved

Tilmelding: Senest mandag den 1. september 2008 til Kræftens Bekæmpelse, Rådgivningen, Næstved, tlf. 55 74 04 00

Nykøbing F. gruppen

Der vil blive holdt et møde i Nykøbing Falster i september eller oktober 2008

Nærmere i næste blad om dato og sted

Emne: Inkontinens og stomihjælpe-midler. **Inkontinenssygeplejerske**

Cita Steinmeier fra Guldborgsund Kommune og Mette Martinsen fra Coloplast vil fortælle om deres erfaringer på dette område. Der vil blive fremvist forskellige muligheder: Bleer, langtidsskatetre, engangsskatetre og uridomer – samt fortalt om, hvordan man bliver bevilliget disse fra kommunerne. Da det sædvanlige mødested er lukket, vil det nye sted foreligge til næste blad

*Fyn***Odense**

PROPA FYN, Odense indbyder medlemmer og pårørende til møde

Torsdag den 11. september 2008

kl. 19.00

Emne: Erfaringsudveksling

Sted: Kræftens Bekæmpelse, Vesterbro 46, Odense

Tilmelding: Kræftens Bekæmpelse samme sted, senest onsdag den 10. september 2008 på tlf. 66 11 32 00

*Midtjylland***Århus**

Århus lokalbestyrelse indbyder patienter, pårørende og andre interesserede

Mandag den 29. september 2008

kl. 18.30 – ca. 21.00

Emne: Lille indsats kan gøre en stor forskel. Rigtige mænd træner bækkenbunden. Her kommer Alexanderlærer og Bevægelsespædagog **Birgitte Due**, som vil fortælle om og undervise i bækkenbundstræning, der giver opererede mænd en større livskvalitet. Medbring et tæppe eller andet liggeunderlag. Birgitte Due underviser også i FO Århus. Læs mere på www.birgittedue.dk. Lige efter en prostataoperation er alle inkontinente: 56 % er kontinente 3 mdr. efter. 81% er kontinente efter 1 år. Hvis man laver bækkenbundstræning efter prostataoperation, ser det sådan ud: 88 % er kontinente 3 måneder efter - 95 % er kontinente efter 1 år. Nogle patienter får tillige rejsningsevnen tilbage.

Sted: Frivillig Huset, Skt. Paulsgade 25 (baghuset), 8000 Århus C. Der serveres kaffe/te – i pausen kan der købes drikkevarer

Tilmelding: med navn, adresse, antal personer og tlf. nr. senest fredag den 26. september 2008 kl. 12.00 til Mobil nr. 22 38 26 24 (der er telefonsvarer)

Nordjylland

Aalborg

PROPA Nordjylland inviterer patienter og pårørende og andre interesserede

Tirsdag den 2. september 2008 kl. 19.00

Foredragsholder **Johan Poulsen, overlæge Urologisk Afd. Aalborg Sygehus Nord**

Emne: Kikkertoperation for kræft i prostata. Urologisk Afdeling har siden oktober 2005 udført kikkertoperationer for prostatakæft. Der er i alt udført ca. 100 operationer. Man vil redegøre for baggrunden for behandlingen, egne erfaringer og behandlingsresultater. Desuden vil fremtidige aspekter vedrørende kikkertoperation for prostatacancer blive diskuteret

Der vil blive mulighed for at stille spørgsmål

Sted: Vesterbro 62 a, 9000 Aalborg

Tilmelding: senest mandag den 1. september 2008 kl. 12.00 på tlf. 98 17 03 04, Niels Albæk tlf. 98 17 52 59, Villy Larsen, eller tlf. 98 23 61 29, Poul E. Christensen E-mail: pec@nypost må også gerne benyttes

Sydjylland

Vejle

PROPA Østgruppen indbyder patienter, pårørende og andre interesserede

Torsdag den 19. juni 2008 kl. 19.00 – 21.30

Emne: Taxotere-behandling m.m. **Freddy Mogensen, formand for den Midtjyske Region**, vil berette om kemoterapibehandling (Taxotere), som han har prøvet på egen krop.

Han vil fortælle om forløbet: Kemo-behandling, blod, blodtransfusion, PSA-tal og Basisk phosphatase-tal, om bivirkning og om slutresultatet. Efter indlægget er der mulighed for spørgsmål

Der serveres kaffe/the m/brød – kr. 25.00

Sted: Kræftens Bekæmpelse, Blegbankens 3, 7100 Vejle

Tilmelding: Senest tirsdag den 17. juni 2008 kl. 16.00 til Kræftens Bekæmpelse tlf. 76 40 85 90 (åben mandag – torsdag kl. 10.00 – 16.00) – eller via e-mail vejle@cancer.dk - eller til Niels Bjerrum tlf. 75 26 03 41 - eller via e-mail mani@ny-post.dk

Varde

PROPA Vestgruppen indbyder medlemmer og pårørende samt andre interesserede

Onsdag den 25. juni 2008 kl. 19.00 – ca. 21.30

Emne: Leder af Kræftrådgivningen i Esbjerg Inger Berg Laursen, vil fortælle om Kræftens Bekæmpelse og dens virke og tilbud. Derefter vil **Leder af Formidlingscenter Væksthuset, Varde, Birgit Sikjær** fortælle om, hvad "Væksthuset" kan bruges til og være behjælpelig med.

Margit Thomsen fra Center for Sundhedsfremme kommer og fortæller om sundhedsfremme i Varde Kommune. I forbindelse med de tre indlæg er der spørgerunde

Der serveres kaffe/the m/brød – kr. 25.00

Sted: Varde Fritidscenter – Mødelokalet: Aktivitetsrummet, Lerpøtvej 55, 6800 Varde

Tilmelding: Senest mandag den 23. juni 2008 kl. 15.00 til Kræftens Bekæmpelse Esbjerg tlf. 76 11 40 40 (åben mandag – torsdag kl. 10.00 – 15.00) eller via e-mail esbjerg@cancer.dk, eller til Niels Bjerrum tlf. 75 26 03 41 eller e-mail mani@ny-post.dk

Aabenraa

Træffetid for mænd med prostatakæft

den anden tirsdag i hver måned kl. 13.00 – 15.00

Det er i ovenstående tidsrum muligt at træffe tidligere eller nuværende patienter fra PROPA

Pårørende er også velkomne

Arrangør: PROPA og Kræftrådgivningen i Aabenraa

Sted: Nørreport 4, 1., 6200 Aabenraa

Tilmelding: Gerne tilmelding på tlf. 74 62 51 50 (der er ingen træffetid i juli måned)

Esbjerg

Træffetid for mænd med prostatakæft

den sidste torsdag i hver måned kl. 13.00 – 15.00

Det er i ovenstående tidsrum muligt at træffe tidligere eller nuværende patienter fra PROPA

Pårørende er også velkomne

Arrangør: PROPA og Kræftrådgivningen i Esbjerg

Sted: Jyllandsgade 30, 6700 Esbjerg

Tilmelding: Gerne tilmelding på tlf. 76 11 40 40 (der er ingen træffetid i juli måned)

Vejle

Træffetid for mænd med prostatakæft

den første torsdag i hver måned kl. 14.00 – 16.00

Det er i ovenstående tidsrum muligt at træffe tidligere eller nuværende patienter fra PROPA

Pårørende er også velkomne

Arrangør: PROPA og Kræftrådgivningen i Vejle

Sted: Blegbanken 3, 7100 Vejle

Tilmelding: Gerne tilmelding på tlf. 76 40 85 90 (der er ingen træffetid i juli måned)

Bestyrelsesmedlemmer og suppleanter

Medlemmer og andre interesserede bedes så vidt muligt henvende sig lokalt

Landsbestyrelsen:

Hovedstadsregionen incl. Bornholm:

Kasserer: Harald Høst-Madsen
Gartnersvinget 2, 2800 Kgs. Lyngby
tlf. 45 85 42 31
e-mail: hhm@familie.tele.dk

Erik Laulund
Furesøgårdsvej 76, 3520 Farum
tlf. 44 99 19 08
e-mail: erik.laulund@post.tele.dk

Sjælland i øvrigt:

K. B. Madsen, Baldersvej 19
4000 Roskilde, tlf. 46 49 29 72
e-mail: madsenkb@adr.dk

Formand: Poul Erik Pyndt
Elleorevej 20, 4000 Roskilde
tlf. 46 75 70 02/40 62 39 27
e-mail: pepyndt@yahoo.dk

Fyn og omliggende øer:

Erling Bott, Odensevej 99,
5300 Kerteminde, tlf. 65 32 33 56
e-mail: propaerling@dbmail.dk

Nordjylland:

Næstformand: Poul Erik Christensen,
Hammershøj 47, Øland, 9460 Brovst,
tlf. 98 23 61 29 e-mail: pec@nypost.dk

Midtjylland:

Freddy Mogensen, Ørnedalen 21,
8520 Lystrup
tlf. 86 22 34 26, e-mail: f-b@mail.dk

Syddjylland:

Niels Bjerrum
Lerpøtparken 11, 1.sal th., 6800 Varde
tlf. 75 26 03 41/21 69 82 38,
e-mail: mani@ny-post.dk

Pårørende-repræsentant:

Sekretær: Lisbeth Witting Dal
Lykkevej 5, 2960 Rungsted Kyst
tlf. 45 76 66 18
e-mail: lwd.propa@gmail.com

Tilknyttet med særlige opgaver:

Carsten Lewinsky, Hestehavevej 1,
4772 Langebæk, tlf. 55 38 00 09
e-mail: lewinskys@mail.dk

Ole Mortensen, Strandparksvej 6,
2665 Vallensbæk Strand
tlf. 43 73 13 16,
e-mail: strandparksvej6@webspeed.dk

Suppleanter:

Hovedstadsregionen incl. Bornholm:

Ib Carlsson, Bakkevænget 6,
3460 Birkerød, tlf. 45 81 49 40
e-mail: ibgeti@mail.dk

Sjælland i øvrigt:

Johnnie A. Pedersen, Bygmarken 128,
Kirke Sonnerup, 4060 Kirke Såby
tlf. 46 49 29 72 / 21 72 51 71
e-mail: familie.pedersen@pc.dk

Fyn og omliggende øer:

Per Jensen, Skovløkke 3
5700 Svendborg, tlf. 62 22 05 06
e-mail: per.bodil@mail.dk

Nordjylland:

Viggo Nielsen, Agerledet 6
9850 Hirtshals, tlf. 98 94 52 18
e-mail: viggon@email.dk

Midtjylland:

Benny Christiansen, Ll.Nørreris,
Ll.Nørrerisvej 5, 8382 Hinnerup
tlf. 86 98 67 98
e-mail: ll.noerreriis@hansen.mail.dk

Syddjylland:

Povl Nøhr, Lilholtparken 14
7080 Børkop, tlf. 75 86 80 38
e-mail: ellennohr@mail.dk

Pårørende-repræsentant:

Inge Lise Walhovd, Vennemindevej 70
8520 Lystrup, tlf. 86 23 13 52,
e-mail: walhovd@mail.tele.dk

Lokalbestyrelser og grupper i Jylland

Lokalbestyrelse for Nordjylland

Formand: Poul Erik Christensen
Hammershøj 47, Øland, 9460 Brovst
tlf. 98 23 61 29, e-mail: pec@nypost.dk
Villy Larsen, Åvej 24, Lindholm,
9400 Nørre Sundby
tlf. 98 17 04 03, mobil 40 40 26 04
Niels Albæk, Fredensvej 20
9400 Nørresundby, tlf. 98 17 52 59
Viggo Nielsen, Agerledet 6,
9850 Hirtshals, tlf. 98 94 52 18/23 43
15 66, e-mail: viggon@email.dk

Lokalbestyrelse for Midtjylland

Formand: Freddy Mogensen
Ørnedalen 21, 8520 Lystrup
tlf. 86 22 34 26, e-mail: f-b@mail.dk
Sekretær og pårørende: Inge Lise
Walhovd, Vennemindevej 70, 8520 Ly-
strup, tlf. 86 23 13 52
e-mail: walhovd@mail.tele.dk

Kasserer: Benny Christiansen
Ll.Nørreris, Ll.Nørrerisvej 5
8382 Hinnerup, tlf. 86 98 67 98
e-mail: ll.noerreriis@hansen.mail.dk
Erik Brinch Nielsen, Hjulgårdsvej 15,
8380 Trige, tlf. 86 23 17 18
e-mail: ebn@marimatech.com
Karsten Precht, Skovbakken 5,
8870 Langå, tlf. 86 46 16 74
e-mail: mkprecht@mail.dk

Herning-gruppen

Sekretær: Jens Sørensen, Østervang 57,
7441 Bording, Tlf.: 86 86 19 42
e-mail: evaogjens@os.dk
Kasserer: Kaj Bjerg, Birkevej 18,
6973 Ørnshøj, Tlf.: 97 38 61 72
Egon Lambæk, Gudenåvej 89,
7400 Herning, Tlf.: 97 12 52 95
E-mail: jyttta.egon@mail.dk

Egon Møller, Søvnget 60, 7451 Sunds
Tlf.: 97 14 30 14

E-mail: egonmoeller@mail.dk

Pårørenderepræsentant:

Peter Jørgensen, Svanevej 19, 7400
Herning, Tlf.: 97 22 07 63
E-mail: postmaster@joergensen.dk

Lokalgrupperne for Region Syddjylland Syd-gruppen

Hans Peter Holm, Lyøparken 11
6100 Haderslev, tlf. 74 58 34 74
e-mail: hpholm@oekgnet.dk
Ole Jessen, Gammel Flensborgvej 14,
6200 Aabenraa
tlf. 74 21 16 86/40 85 29 00
Thorkild Schousboe Laursen
Rypevej 6, 6240 Løgumkloster
tlf. 74 74 40 45,
e-mail: thorkildsch@post.tele.dk

Vest-gruppen

Formand: Niels Bjerrum,
Lerpøtparken 11, 1. sal th., 6800 Varde
tlf. 75 26 03 41/21 69 82 38,
e-mail: mani@ny-post.dk

Næstformand: Knud Skov-Petersen,
Seminarievej 109, 6760 Ribe, tlf. 75 42
00 67, e-mail: elseknud@stofanet.dk

Sekretær: Erik Tommerup, Ådalen 4 L
6710 Esbjerg V, tlf. 56 31 36 70
e-mail: etaa@webspeed.dk

Verner Bruun, Jedsted Klostervej 73,
6771 Gredstedbro, tlf. 75 43 15 31

Øst-gruppen (Trekantområdet)

Formand: Povl Nøhr, Lilholtsparken
14, 7080 Børkop, tlf. 75 86 80 38
e-mail: ellennohr@mail.dk

Næstformand og kasserer: Kaj Rotbøll
Boesvangen 2, 7120 Vejle Ø
tlf. 75 81 41 96,
e-mail: karo@mail1.stofanet.dk

Sekretær: Peter U Juhl

Bjert Vestervang 19, 6091 Bjert
tlf. 75 57 28 60,
e-mail: peter.u.juhl@stofanet.dk
Elvind Ostenfeldt Rasmussen
Krøyersvænget 18, 7000 Fredericia
tlf. 75 93 08 42
e-mail: elvindostenfeldt@mail.dk

Lokalgrupper på Sjælland og omliggende øer

Lokalgruppe for Hovedstads-regionen incl. Bornholm

Vagn Andersen, Biblioteksvej 27,
2650 Hvidovre, tlf. 36 49 55 42
e-mail: vagna@privat.dk
Ole Bonde, Søndertoften 32
2630 Taastrup
tlf. 43 99 27 80/40 85 27 80
e-mail: ole@bonde.cc
Robert Burchardi, Fortunparken 6
2800 Kgs. Lyngby, tlf. 45 93 62 92,
e-mail: yvonnewennerholm@msn.com
Ib Carlsson, Bakkevænget 6,
3460 Birkerød, tlf. 45 81 49 40
e-mail: ibgeti@mail.dk
Erik Laulund, Furesøgårdsvej 76,
3520 Farum, tlf. 44 99 19 08
e-mail: erik.laulund@post.tele.dk
Ole Mortensen, Strandparksvej 6
2665 Vallensbæk Strand
tlf. 43 73 13 16
e-mail: strandparksvej6@webspeed.dk
Jørgen Petersen, Jernbane Alle 34,
3060 Espergærde, tlf. 49 13 57 07
e-mail: medlemskartotek@propa.dk

Niels Schwalbe, Prinsessegade 95, 4
mf., 1422 København K
tlf. 32 96 86 26/26 41 19 44
e-mail: niels_schwalbe@mail.dk

Lokalgrupper for øvrige Sjælland

Nykøbing F-gruppen
Holbæk-gruppen
Flemming Larsen, Kelleklintevej 9,
4490 Jerslev Sjælland,
tlf. 59 59 56 99/23 48 56 99
e-mail: kfbogteknik@mail.dk

Erik og Kate Pedersen, Æblehaven 48,
4800 Nykøbing F, tlf. 54 43 92 60
e-mail: erik-kate@mail.dk
Torben Rasmussen, Pilesvinget 9,
4800 Nykøbing F, tlf. 54 85 60 25
e-mail: mtr4550@mail.dk

Næstved-gruppen

Formand: Ingrid Marten Monsen
Skovburren 266, 1. sal th.,
4700 Næstved, tlf. 55 72 39 01
mobil: 26 46 66 55
e-mail: monsen@forum.dk

Fritz Anker Bolbroe, Havnen 3, 1.sal
4700 Næstved, tlf. 55 77 32 03
e-mail: fritzb@stofanet.dk
Helge Christensen, Sjællandsgade 3, II,
4100 Ringsted
tlf. 57 61 29 21 / 22 32 23 35
Leif Stagis, Holbergsvej 145
4700 Næstved, tlf. 55 72 60 14

Roskilde-gruppen

Formand: K. B. Madsen, Baldersvej 19,
4000 Roskilde, tlf. 46 37 11 09
e-mail: madsenkb@adr.dk
Svend Faurkov, Evertvej 14,
4040 Jyllinge, tlf. 46 73 08 94
e-mail: svendf@jyllingesyd.dk
Svend Ejvin Jensen, Havnevej 18, 2.tv,
4000 Roskilde, tlf. 29 23 61 22
e-mail: svendejvin@gmail.com
Johnnie A. Pedersen, Bygmarken 128,
Kirke Sonnerup, 4060 Kirke Såby
tlf. 46 49 29 72 / 21 72 51 71
e-mail: familie.pedersen@pc.dk
Pårørenderepræsentant:
Birthe Olsen, Maglekæret 20 B,
2680 Solrød Strand, tlf. 56 87 08 34
e-mail: juliesofie2003@yahoo.dk

Udvalg

Medicin-udvalg

Udvalget har til opgave bl.a. at holde sig orienteret og skaffe viden om udviklingen af behandlingsmetoder og medicinske stoffer, som har eller kan få betydning for prostatakræft-patienter.
Carsten Lewinsky, Hestehavevej 1,
4772 Langebæk tlf. 55 38 00 09
e-mail: lewinskys@mail.dk

Redaktionsudvalg

Udvalget redigerer PROPAs NYT.
Der henvises til redaktionsomtalen på side 2

Medlemskartotek og udsendelse af PROPAs NYT

Alle henvendelser vedrørende medlemsregistrering og modtagelsen af PROPAs NYT:

Bente og Jørgen Petersen, Jernbane Alle 34, 3060 Espergærde tlf. 49 13 57 07
e-mail: medlemskartotek@propa.dk

Sekretariat

PROPA – Prostatacancer
Patientforeningen
Vendersgade 22,
1363 København K
Tlf. 33 12 78 28, Fax: 33 12 50 78
e-mail: sekretariat@propa.dk

Sekretariatet er åbent ugens 5 første hverdage mellem kl. 12.00 og 16.00. Uden for dette tidsrum vil der kunne indtales besked på telefonsvarer.

Sekretariatet er ferielukket i juli måned, hvor henvendelse bedes rettet til de lokale bestyrelsesmedlemmer.

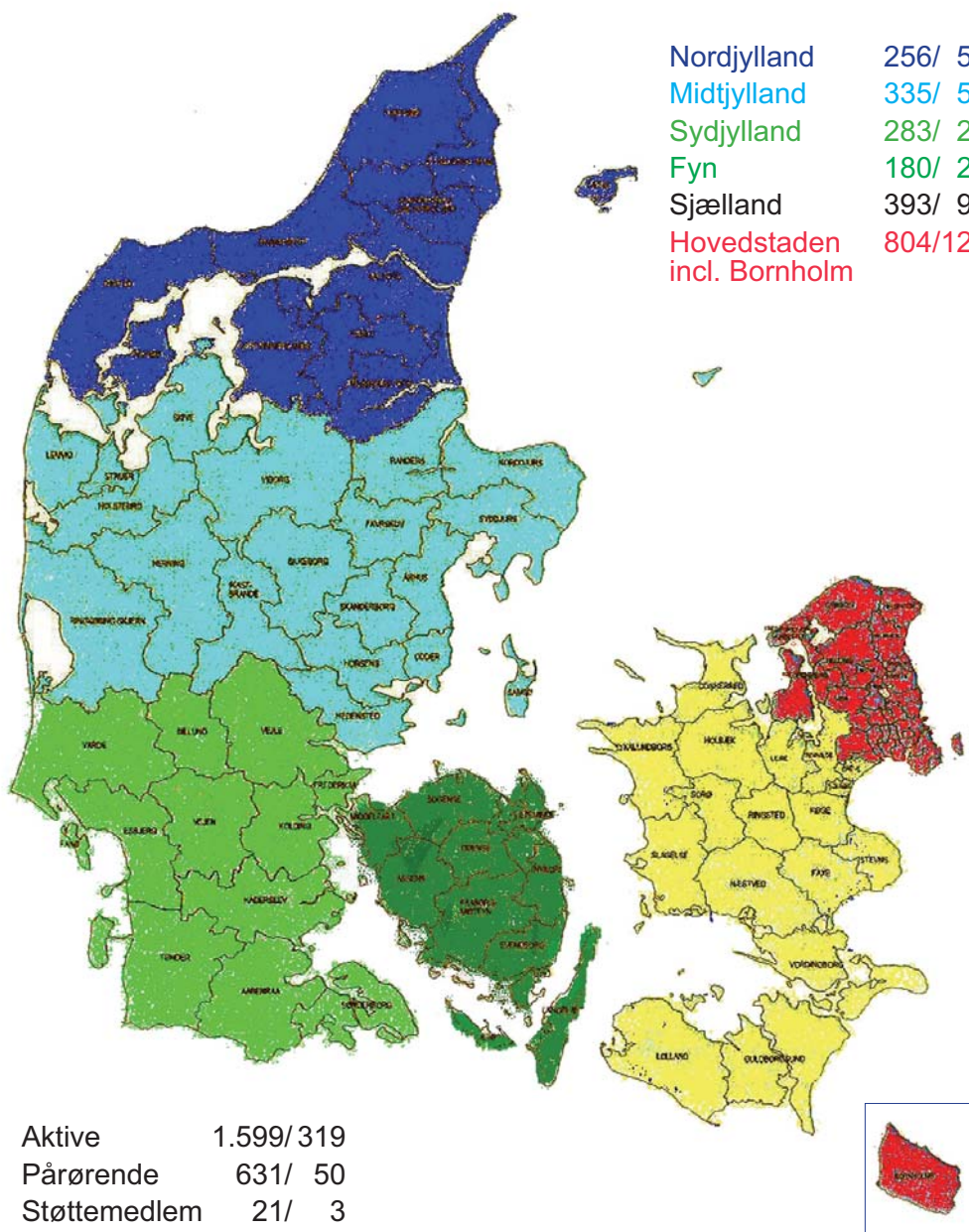
Herudover er der nedsat en række ad hoc arbejdsgrupper indenfor områderne:
Kommunikation, Forskning, Fundraising og PROPAs hjemmeside.

PROPA's regioner

Medlemsantal/årets tilgang

Nordjylland	256/ 54
Midtjylland	335/ 56
Syddjylland	283/ 26
Fyn	180/ 20
Sjælland	393/ 93
Hovedstaden incl. Bornholm	804/123

Aktive	1.599/ 319
Pårørende	631/ 50
Støttemedlem	21/ 3
Udland	10/ 6
I alt	2.261/ 378

